ФӘРИД СӘЛМАН

ПӘЙҒӘМБӘР - НАМӘ

www.darul-kutub.com

Хузур - 1436/2014

Одобрено к печати решением № 14-31
Экспертного совета ЦРО - ДУМ РТ

© «Хозур-иминлек» нәшрияты, 1436/2014

Форматы 84х108 1/32, басма битләр: 9. Заказ № 173.
Офсет кәгазе, офсет басма, тираж 1000 данә.
Казан ш., Серов ур ., 4а, тел.: 253 66 04
электрон почта: zakaz@zurkazan.com

«Зур Казан» типографиясе, Казан ш. Серов ур. 4а .
Бирелгән электрон эшләнешкә туры китерелеп бастырылды.

По вопросам оптовых закупок этой книги и других изданий
обращаться по телефону: +7 (843) 202-07-74 и по адресам:
г. Казань, ул. Газовая, д. 19
(здание Российского исламского института);
г. Казань, ул. Лобачевского, д. 6 (здание ЦРО – ДУМ РТ).
Сайт издательского дома «Хузур» – www.huzur.ru

www.darul-kutub.com

بسم الله الرحمن الرحيم

www.darulkutub.com

www.darul-kutub.com

Бисмил - ләһир-рахмәнир-рахим

Әл-Хәмдү лил-ләһи раббиль - гъаләмин , галәмләрне юктан бар итеп яраткан һәм тәрбия кылган Раббыбыз, Аллаһы Тәгаләгә барча хәмед - сәнәләребез булсын!

Әс - Саләтү үәс - сәламү гъалә сәййидинә үә хәбибинә Мухәммәдин Расүлил -ләһи үә гъалә алиһи үә әсъхәбиһи әҗмәгъыйн яки әфәндебез вә хәбибебез Мөхәммәд галәйһис - сәламгә, аның әһле- бәйтенә, барча сахәбәләренә Раббыбызның иксез - чиксез са-лават - сәламләре булса иде! Амин!

Мөкаддимә яки кереш сүз

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) үзенең килеп чыгышы турында өммәтенә кәмел мәгълүмәт тапшырып калдырган.

عَنْ اَنَسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ:

خَطَبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ:

اَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّـهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ

بْنِ هَاشِمِ بْنِ عَبْدِ مَنَافِ بْنِ قُصَيِّ بْنِ كِلَابِ

بْنِ مُرَّةَ بْنِ كَعْبِ بْنِ لُؤَيِّ بْنِ غَالِبِ بْنِ فِهْرِ

بْنِ مَالِكِ بْنِ النَّضْرِ بْنِ كِنَانَةَ بْنِ خُزَيْمَةَ

بْنِ مُدْرِكَةَ بْنِ إِلْيَاسَ بْنِ مُضَرَ بْنِ نِزَارٍ ،

وَمَا افْتَرَقَ النَّاسُ فِرْقَتَيْنِ إِلا جَعَلَنِي اللَّـهُ

فِي خَيْرِهِمَا فَأخْرَجْتُ مِنْ بَيْنِ أبَوَيَّ

فَلَمْ يُصِبْنِي شَيْءٌ مِنْ عَهْدِ الْجَاهِلِيَّةِ ،

وَخَرَجْتُ مِنْ نِكَاحٍ وَلَمْ أَخْرُجْ مِنْ سِفَاحٍ

مِنْ لَدُنْ آدم حَتَّى انْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأُمِّي ،

وَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا وَخَيْرُكُمْ أَبًا

Хәзрәте Әнәс риваять кылган хәдис – шәрифтә болай диелгән: “Пәйгамбәр (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) бер хотбә сөйләгән вакытта: “ Мин – Мөхәммәд, Габдулла улы, (инде ул) Габдель-Мотталиб улы, Һәшим улы, Габде Мәннаф улы, Кусайй улы, Киләб улы, Мүррaһ улы, Кәгыб улы, Лүвәй улы, улы, Галиб улы, Фиһер улы,

Мәлик улы, Нәзыр улы, Кинәнә улы, Хузәймә улы, Мүдрикә улы, Ильяс улы, Мозар улы, Низәр улы. Кешеләрне ике өлешкә бүлгән саен Аллаһы Тәгалә үземне аларның хәерлесендә булдырды. Әтием – әниемдән туып чыкканда үземә җәһилият чорының һич бер нәрсәсе дә кагылмый калды. Адәм атабыздан бирле мин һәрвакыт никахтән туып килдем, әтием – әниемдән туырга барып җиткәнче һич азгынлыктан тумадым. Мин сезнең арагызда иң нәфис нәселдән һәм иң хәерле ата – ана баласыдыр" , - диде".

Хәдис – шәрифтәге "Адәм атабыздан бирле мин һәрвакыт никахтән туып килдем" дигән сүзләргә гаҗәпләнергә кирәкмәс! Һәркайсыбызның олы бабасы, олы әбисе Адәм атабыз, Хәвва анабыздыр. Алардан башлап туып килгән халык үзләрендә туачак бала орлыгын йөрткән. Шулай нәселләнеп, артып, вакыты килеп җиткәч һәркемнең нәсел башында торган бабасы шулай ук никахлашкач, нәселләнгәч, һәркайсыбызның исемләре истә калган әби – бабалар туган. Алардан әти – әниләр булган, алардан без туган, бездә, булачак балаларыбызның орлыклары йөри. Шулай итеп Кыямәт көненә кадәр дәвам итәчәк. Пәйгамбәр(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) бу хәдис – шәрифтә нәкъ шул нәрсә турында сөйләгән, тик сүз аның нәселе турында гына бара. Димәк, Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең нәселе иң пакь, саф, ару нәсел булып чыга.

www.darul-kutub.com

Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл-Мостафа (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең тормышыннан һәр мөселман бәндәсе белергә тиешле кыскача мәгълүмәт

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең тулы исеме Мухәммәд ибн Гъабдүллаһ ибн Гъабдүль-Мутталиб ибн Һәшим ибн Гъабд Мәннәф ибн Кусайй ибн Киләб ибн Мурраһ ибн Кәгъб ибн Лүьәй ибн Галиб ибн Фиһр ибн Мәлик ибн Нәдър ибн Кинәнәһ ибн Хузәймәһ ибн Мүдрикәһ ибн Илйәс ибн Мудар ибн Низәр ибн Мәгъад ибн Гъаднән була.

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең исем – шәрифен татарча әйтсәк, ул әйтелеш, әлбәттә, татар теле әйтелеше кануннарына күрә бераз үзгәрәчәк һәм Мөхәммәд ибне Габдулла ибне Габдель - Мотталиб ибне Һәшим ибне Габде Мәннаф ибне Кусай ибне Киләб ибне Мүрраһ ибне Кәгыб ибне Лүвәй ибне Галиб ибне Фиһер ибне Мәлик ибне Нәзыр ибне Кинәнә ибне Хузәймә ибне Мүдрикә ибне Ильяс ибне Музар ибне Низәр ибне Мәгад ибне Гаднән дип янгыраячак.

Бу исемнәр арасында очрый торган «ибне» дигән сүз гарәпчәдән татарчага күчергәч, «улы» дигән сүзне аңлатыр.

Димәк, Мөхәммәд Габдулла улы, Габдел - Мотталиб улы, Һәшим улы һ.б.

Гаднәнгә кадәр Пәйгамбәребез (салләл – лаһү

www.darul-kutub.com

галәйһи вә сәлләм)нең нәсел – нәсәбе яхшы мәгълүм булса, Гаднән бабасыннан соң дәвам иткән нәселе турында берничә төрле риваять бар. Әмма, аларның төрле булуына карамастан, алар барысы да Исмәгыйль (галәйһис – сәлам) вә Халилүллаһ Ибраһим (галәйһис – сәлам)гә барып тоташалар.

Галим хәзрәтләребез Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең нәсел - нәсәбе яки нәселенең мөбәрак шәҗәрәсен яки агач сурәте, кыяфәтендә күрсәткәннәр.Гомумән, һәр кешенең шәҗәрәсен агач кыяфәтендә күрсәтү гадәти нәрсә була.Киләсе биттә Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең нәсел - нәсәбе яки нәселенең мөбәрак шәҗәрәсен күреп була.

Агачның очында Пәйгамбәребез, Мөхәммәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең исеме урнашкан.

Агачның төбендә Рәсүлебез Мөхәммәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең олы бабасы яки Гаднән исеме урнашкан.

Агачның очы белән төбе арасында Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) белән аның олы бабасы Гаднән арасында булган башка баба - аталары исеме куелган.

Агачның уң һәм сул ягында күп ботаклар урнашкан. Һәр ботакта яфраклар бар. Аларның һәркайсысында Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) бабаларының балалары исеме язылган.

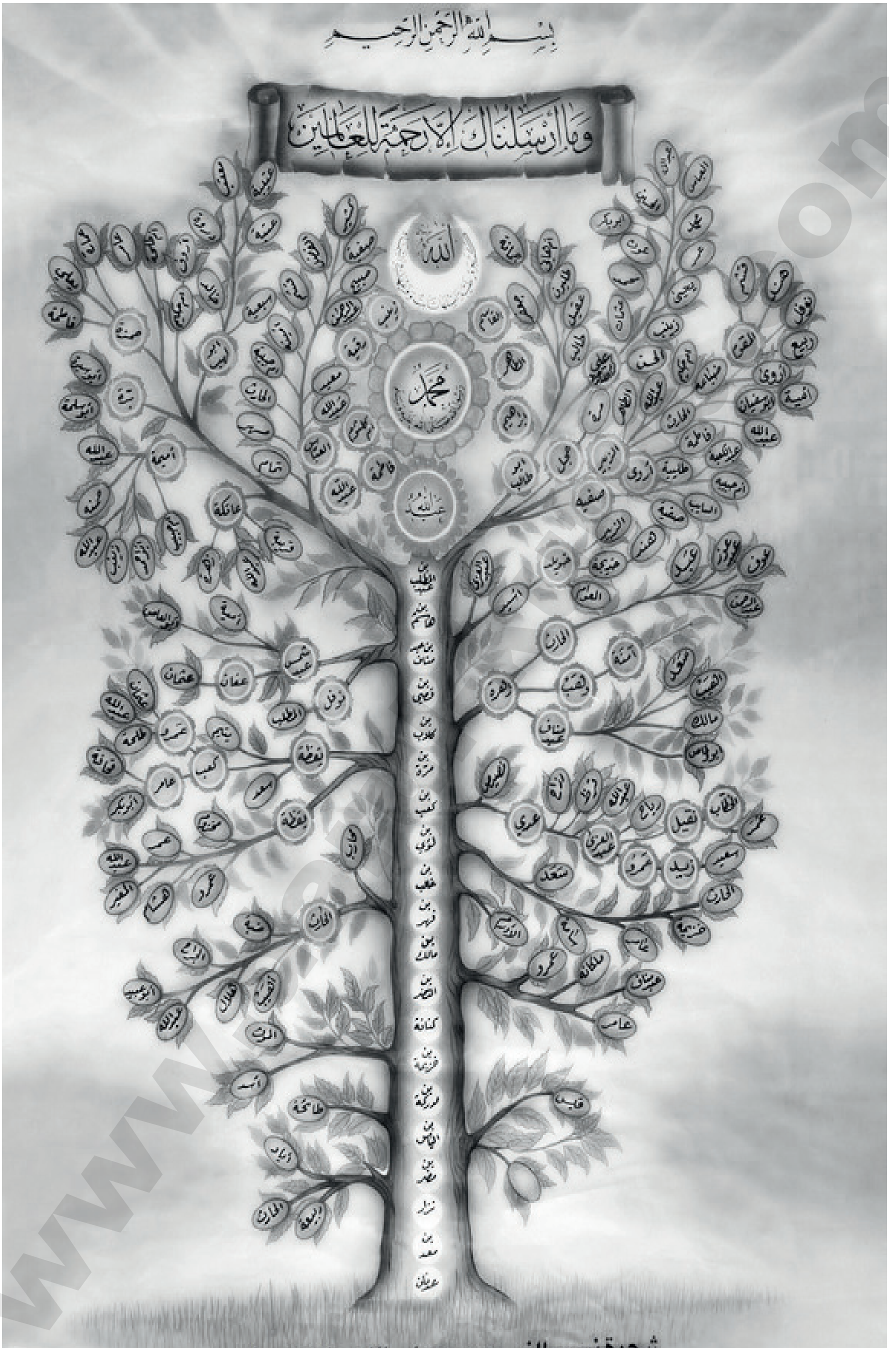

شجرة نسب النبي محمد صلى الله عليه وسلم

Пәйгамбәребез Мөхәммәд галәйһис-сәламнең шәҗәрәсе

(башка бер риваять)

Хәзрәти Ибн Һишәм хәбәр иткәнчә, Рәсүлуллаһ (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм)нең атасы Габдулла, аның атасы Шәйбә яки Габдел-Мотталиб, аның атасы Гамер яки Һәшим, аның атасы Әл-Мугыйра яки Габд Мәннаф, аның атасы Кусай, аның атасы Киләб, аның атасы Мүрраһ, аның атасы Кәгыб, аның атасы Лүвәй, аның атасы Галиб, аның атасы Фиһер, аның атасы Мәлик, аның атасы Ән-Нәзыр, аның атасы Кинәнә, аның атасы Хузәйма, аның атасы Гамир яки Мудрикә, аның атасы Ильяс, аның атасы Мозар, аның атасы Низәр, аның атасы Мәдд, аның атасы Гаднән, аның атасы Гадд (Гудәд), аның атасы Мукаввим, аның атасы Нәхур, аның атасы Тайрах, аның атасы Йәгруб, аның атасы Йәшҗүб, аның атасы Нәбит, аның атасы Исмәгыйль (галәйһис-сәлам), аның атасы Ибраһим Халилүр - Рахмән (галәйһис-сәлам),аның атасы Тәрих (Әзәр), аның атасы Нәхур, аның атасы Сәруг, аның атасы Шәлих, аның атасы Ирфхәшәд, аның атасы Сәм, аның атасы Нух, аның атасы Ләмкә, аның атасы Мәтте Шәләх, аның атасы Әхнух (Идрис) (галәйһис-сәлам), аның атасы Йәрд, аның атасы Мәхлил, аның атасы Кәйнән, аның атасы Йәниш, аның атасы Шис галәйһис-сәлам, аның атасы Адәм (галәйһис-сәлам) була.

www.darulkutub.com

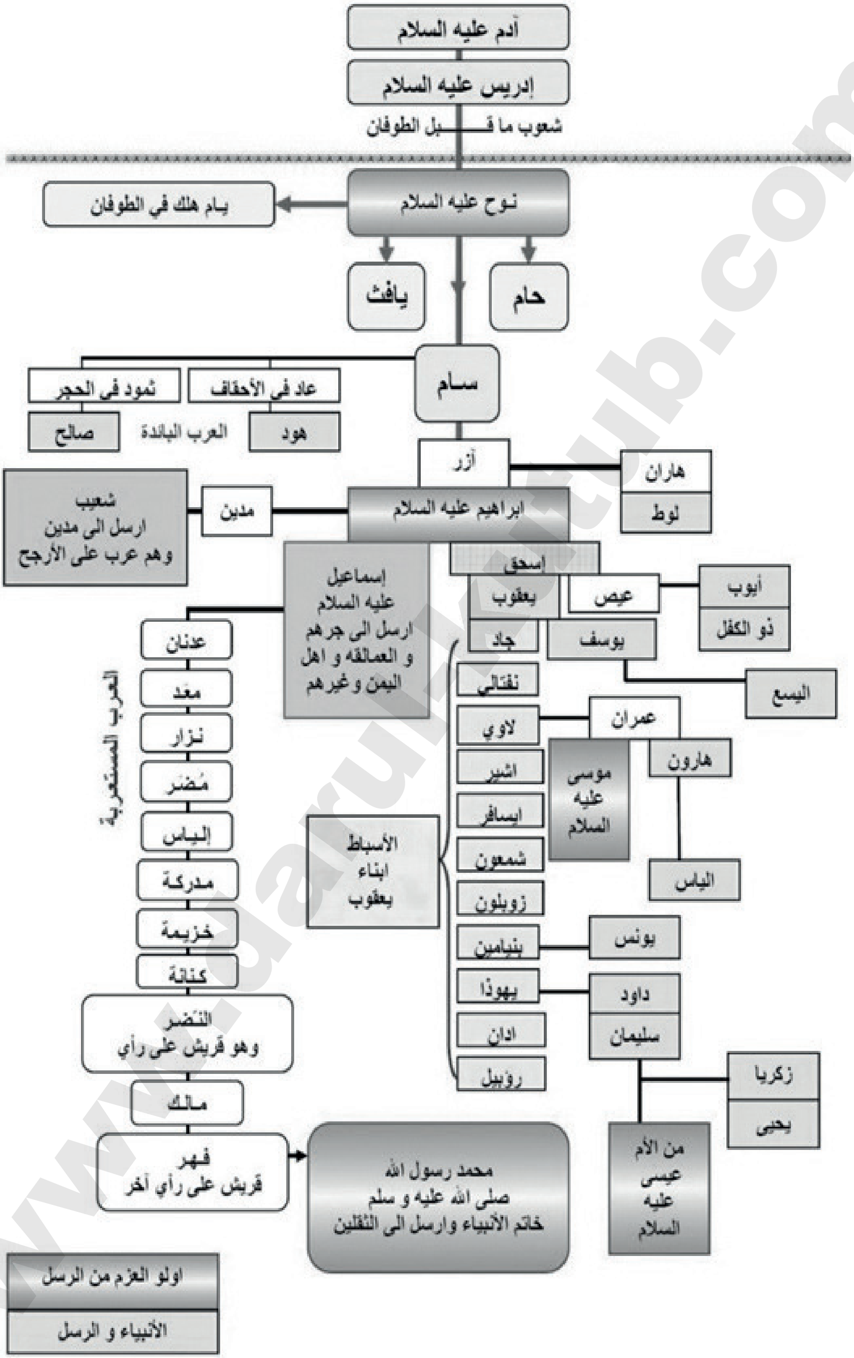

www.darulkitub.com

Һәр рәсүл, һәр пәйгамбәр бер - берсенә атабыз Адәм (галәйһис - сәлам) буенча бертуган була. Бу туганлыкның башка бер ягы да бар.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّـهِ صَلَّى اللَّـهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ،

وَالأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلاَّتٍ أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ

«Бу дөньяда да, әхыйрәттә дә кешеләр арасыннан Мәрьям улы Гайсәгә иң якын булучы - миндер. Пәйгамбәрләр бер атадан булган ир – туганнардыр, аналары терледер, дин исә – бер терле генә”, - дигән Пәйгамбәрләрнең таҗы Рәсүл Әкрәм (салләл -лаһү галәйһи вә сәлләм). Әлбәттә, хәдис - шәрифтә сүз бердәнбер хак дин турында, Ислам дине турында гына бара.

313 пәйгамбәр (галәйһимүс – сәлам) исемләре догасы һәм аның хасыятьләре

Кайбер чыганакларга күрә пәйгамбәрләр арасыннан Аллаһы Тәгалә 313–ен сайлап халыкларга махсус әмер белән җибәргән булган. Рәсүл Әкрәм (салләл -лаһү галәйһи вә сәлләм):

www.darul-kutub.com

اِنَّ اللهَ بَعَثَ بِالْحَقِّ اِلَى عِبادِهِ ثَلاثَ مِائَةٍ وَ ثَلاثَةَ

عَشَرَ رَسولاً مُبَشِّرينَ وَ مُنْذِرينَ

مَنْ اَحْصَى اَسْمَاءَهُمْ وَ كَتَبَها وَ جَعَلَها حِرْزاً

وَجَبَتْ لَهُ شَفاعَتُهُمْ وَلَمْ يَظْفُرْ بِهِ عَدُوٌّ

وَلَوْ عاداهُ اَهْلُ السَّمَاواتِ وَ الْاَرْضِ

«Хакыйкать ки, Аллаһы Тәгалә бәндәләренә хаклык белән шатлык хәбәрен ирештерүче, үгетләүче 313 рәсүлен җибәргән. Кем дә кем, аларның исемнәрен укыса, аларны язып янында бөти ясап йөртсә – аңа шул (рәсүлләрнең) шәфәгате вәҗеб, тиеш булыр, аны дошман, хәтта җир - күкләр әһеле арасыннан булсалар да, һич җиңә алмас»,–дигән. Бу хәдис – шәриф хәзрәте Әнәс тарафыннан риваять ителгән һәм Габд ибне Хүмәйднең "Мүснәд" җыентыгында китерелгән.

Бу 313 рәсүлләрнең исемнәрен һәртөрле бәла-казага каршы тору максаты белән, хәерлек капкалары ачылса иде, шәр яки явызлык, золым капкалары ябылса иде, морадларга ирешеп булса иде, дип «Әгузү - бил - ләһи, бисмил - ләһи»не әйтеп дога кылырлар. Бу исемләр киләседер:

آدَمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شِيث عَلَيْهِ السَّلامُ

اَنُوشْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قَيْنَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَهائِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَخْنُوخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اِدْرِيسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُتَوَشْلِيخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

نُوحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هُودْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَيْهَقْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

مَرْدَارِيمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

شَارِعْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

صَالِحْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اَرْفَحْشَدْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

صَفْوَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

خَنْظَلَةُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

لُوطْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَصَّانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اِبْرَاهِيمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اِسْمَاعِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اِسْحَاقْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

www.darulkutub.com

يَعْقُوبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يُوسُفْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَمَائِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَمْرُو بْنُ شُعَيْبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُوسَى عَلَيْهِ السَّلامُ

لَوْطَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يَعْوَى عَلَيْهِ السَّلامُ

هَرْوَنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

كَلِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يُوشَعْ عَلَيْهِ السَّلامُ

دَانْيَالْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

يُونَشْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَلْيَا عَلَيْهِ السَّلامُ

اَرْمِيَا عَلَيْهِ السَّلامُ

يُونُسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اِلْيَاسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سُلَيْمَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

دَاوُدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اِلْيَسَعْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَيُّوبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَوْسُ عَلَيْهِ السَّلامُ

ذَانِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

اَلْهَمِيعْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ثَابِتْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

غَابِرْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

هَمَيْلَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ذُو الْكِفْلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عُزَيْرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَزْقَلَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَزَّانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اَلْوُونْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

زَايِنْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَازِمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

www.darulkutub.com

هُرَيْدٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَازَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَعْدٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَالِبٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَمَّاسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَمْعُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

فَيَّاضْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قَضَا عَلَيْهِ السَّلامُ

سَارِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَيْنَاضْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَائِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

عَوْضُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَيُوزَرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

كَزُولْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَاسِلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَاسَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَخِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَلْضَاتْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَسُوغْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَشْعِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَلْمُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لُوغْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

بَرْسُوَا عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَظِيمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَشَادْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شُرَيْبُ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَيْبَلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَيْلاَنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عِمْرَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَرْبِيبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جُرَيْبُ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَمَّاغْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صُرَيْخُ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

سَفَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قُبَيْلُ عَلَيْهِ السَّلامُ

ضَعْضَعْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَيْصُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَيْصَفْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَدِيقْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَرْوَاءْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَاصِيمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَيَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَاصِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

وَجَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

مِصْدَاعْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَارِيسْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

شَرْجِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

حَزْبِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

خَرْقِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اَشْمُوعِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

غَمْصَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

لُبَيْرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

سِبَاطْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عِبَادْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بَثْلِيخْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

www.darulkutub.com

رَبَّهَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَمْدَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مِرْقَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَنَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لُوحَنَّا عَلَيْهِ السَّلامُ

وَلَاَّمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَعْيُولْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَصَّاصْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَبَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَفْلِيقْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قَازِيمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

نُصَيْرٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَوْرِسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَضْعَصْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جُذَيْمَةٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَرَوْحِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَعْنَائِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُدْرِكْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَارِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَارِغْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَرْمِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَايِذْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darul-kutub.com

زَرْقَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَصْفُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَرْجَاجْ عَلَيْهِ السَّلامُ

نَاوِي عَلَيْهِ السَّلامُ

هَزْرَابِنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَشْبِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَطَّافْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُهَيْلُ عَلَيْهِ السَّلامُ

زَنْجِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَمْطَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَلْقُومْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darul-kutub.com

حُوَيْلِدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَالِحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَانُوخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَاميلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

زَامِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قَاسِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَايِلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَازِلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

كَيْلاَنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَانِزْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَاجِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

جَاوِحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَامِرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَاجِنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَاسِلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

وَاسِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَا دِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَادِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شُوشَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَازَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَاحِدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَحْبَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

كَلْوَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَاعِدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَخْيَالْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَرْجِيسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَلْعُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَفْرَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَايِرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَحُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَلْدَخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَيْدَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَوِي عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

هَيْرَاءُ عَلَيْهِ السَّلامُ

نَاصِي عَلَيْهِ السَّلامُ

حَافِكْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَافِيخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

گَاشِينْجُ عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَتِفْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَايِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَاشِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَجَّامْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مِيزَادْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَسِيمَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darul-kutub.com

رَحِيلاً عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَطِفْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَرْطُوفونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَنَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَوْرَائِضْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَهِمْتَصِرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَانِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

نَمَّاخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَنِدُويلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُبَصَّلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُضَعْتَامْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

مُضعْتَامْ عَلَيْهِ السَّلامُ

طُمَيْلُ عَلَيْهِ السَّلامُ

طَابِنْجُ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُهَمّمِ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَجْرَمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَدْوَنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَنْبَدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَارُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَوَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُعَيّنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُزَاحِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

يَانِيدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

لاَمِي عَلَيْهِ السَّلامُ

فَرْدَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَابِرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَالُومْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عِيصْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَرْبَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَابُوكْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَابُوجْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مِينَاتْ عَلَيْهِ السَّلامُ

قَانُوحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

دَرْبَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَاخِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَارِضْ عَلَيْهِ السَّلامُ

خَرَّاضْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَلَيْهِ السَّلامُ

عَلَيْهِ السَّلامُ

حَرْقِيَا عَلَيْهِ السَّلامُ

نُعْمَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

آزْمِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُزَحَّمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مِيدَاسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

يَانُوخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يُوَنَّسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَاسَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

فُرَيْمُ عَلَيْهِ السَّلامُ

فَرْيُوشْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَحِيبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَكِنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَامِرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سُحَنَّقْ عَلَيْهِ السَّلامُ

زَاخُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَيْنِيمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darul-kutub.com

عِيَابْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَبَّاحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَرْفُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُخَلَّدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَرْحَمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَانِيدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَالِبْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَبْدُ اللهِ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَدَرْزِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَدْوَارْ عَلَيْهِ السَّلامُ

زَهْرَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

بَايِعْ عَلَيْهِ السَّلامُ

نَظِيرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَوْرِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

گَايُو عَلَيْهِ السَّلامُ

أُشَيْمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

فَتُوَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

غَابُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَبَاخْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَابِحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مَسْلُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حُجَّانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

رُوبَالْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَابُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُعَيْلاً عَلَيْهِ السَّلامُ

سَايِعًا عَلَيْهِ السَّلامُ

اَرْجِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَيْغِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُنَضَّحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رُحَيْنٌ عَلَيْهِ السَّلامُ

مِهْرَاسْ عَلَيْهِ السَّلامُ

سَاخِينْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حِرْفَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

مَهْمُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حَوْضَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

اَلْبَؤُنْ عَلَيْهِ السَّلامُ

وَعِدْ عَلَيْهِ السَّلامُ

رَخْيُولْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَيْغَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

بَتِحُورْ عَلَيْهِ السَّلامُ

خُوطَبَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَامِلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

زَحْزَامْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darulkutub.com

صَبِيحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يَطْبَعْ عَلَيْهِ السَّلامُ

جَارِحْ عَلَيْهِ السَّلامُ

صُهَيْبُ عَلَيْهِ السَّلامُ

صَبْحَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

كُلْمَانْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يُوخِي عَلَيْهِ السَّلامُ

سَمْيُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عَرْضُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

حُوجَرْ عَلَيْهِ السَّلامُ

يَلْبِقْ عَلَيْهِ السَّلامُ

www.darul-kutub.com

بَارِعْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَائِيلْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

كَنْعَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

حَفْدُونْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

حُسْمَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

يُسَمَّعْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

عَرْفُورْ عَرْمِينْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

فَضْحَانْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بَنْ يَحْيَا عَلَيْهِ السَّلَامُ

بِنْ يُونَشْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بَنَ الْقَاصِرْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

www.darulkutub.com

صَفَا عَلَيْهِ السَّلامُ

رَصَّاص عَلَيْهِ السَّلامُ

اَقْلاَبُونْ عَلَيْهِ السَّلامُ

شَاخِمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

خَائِيلْ عَلَيْهِ السَّلامُ

هَيَّاجْ عَلَيْهِ السَّلامُ

عِيسَى بْنُ مَرْيَمْ عَلَيْهِ السَّلامُ

مُحَمَّدُ الْمُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Әдәм (гъаләйһис-сәләм)
Шис (гъаләйһис-сәләм)
Әнуш (гъаләйһис-сәләм)
Кайнән (гъаләйһис-сәләм)
Мәһәил (гъаләйһис-сәләм)
Әхънухъ (гъаләйһис-сәләм)
Идрис (гъаләйһис-сәләм)
Мүтәүәшлихъ (гъаләйһис-сәләм)
Нух (гъаләйһис-сәләм)
Һүд (гъаләйһис-сәләм)
Гъайһәкъ (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Мәрдәрим (гъаләйһис-сәләм)
Шәригъ (гъаләйһис-сәләм)
Салих (гъаләйһис-сәләм)
Әрфәхшәд (гъаләйһис-сәләм)
Сафўән (гъаләйһис-сәләм)
Ханзаләһ (гъаләйһис-сәләм)
Лут (гъаләйһис-сәләм)
Гъассан (гъаләйһис-сәләм)
Ибраһим (гъаләйһис-сәләм)
Исмәгъыйль (гъаләйһис-сәләм)
Исхәкъ (гъаләйһис-сәләм)
Йәгъкуб (гъаләйһис-сәләм)
Йүсүф (гъаләйһис-сәләм)
Шәмәил (гъаләйһис-сәләм)
Гъамруб-нү Шүгъайб (гъаләйһис-сәләм)
Мүсә (гъаләйһис-сәләм)
Ләүтан (гъаләйһис-сәләм)
Йәгъуә (гъаләйһис-сәләм)
Һәръуән (гъаләйһис-сәләм)
Кәлил (гъаләйһис-сәләм)
Йүшәгъ (гъаләйһис-сәләм)
Дәнийәл (гъаләйһис-сәләм)
Йүнәш (гъаләйһис-сәләм)
Бәлйә (гъаләйһис-сәләм)
Әрмийә (гъаләйһис-сәләм)
Йүнус (гъаләйһис-сәләм)
Илйәс (гъаләйһис-сәләм)
Дәүүд (гъаләйһис-сәләм)
Сүләймән (гъаләйһис-сәләм)
Әл-Йәсәгъ (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Әййүб (гъаләйһис-сәләм)
Әүс (гъаләйһис-сәләм)
Зәнин (гъаләйһис-сәләм)
Әл-Һәмигъ (гъаләйһис-сәләм)
Сәбит (гъаләйһис-сәләм)
Габир (гъаләйһис-сәләм)
Һәмләйән (гъаләйһис-сәләм)
Зүл-Кифль (гъаләйһис-сәләм)
Гъузәйр (гъаләйһис-сәләм)
Гъазкалән (гъаләйһис-сәләм)
Гъаззән (гъаләйһис-сәләм)
Әләүүн (гъаләйһис-сәләм)
Зәйин (гъаләйһис-сәләм)
Гъазим (гъаләйһис-сәләм)
Һүрайд (гъаләйһис-сәләм)
Сәзән (гъаләйһис-сәләм)
Сәгъд (гъаләйһис-сәләм)
Галиб (гъаләйһис-сәләм)
Шәммәс (гъаләйһис-сәләм)
Шәмгъун (гъаләйһис-сәләм)
Фәййәдъ (гъаләйһис-сәләм)
Када` (гъаләйһис-сәләм)
Сәрим (гъаләйһис-сәләм)
Гъайнад (гъаләйһис-сәләм)
Сәим (гъаләйһис-сәләм)
Гъаўдун (гъаләйһис-сәләм)
Бәйүзәръ (гъаләйһис-сәләм)
Кәзүл (гъаләйһис-сәләм)
Бәсил (гъаләйһис-сәләм)
Бәсән (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Ләхыйн (гъаләйһис-сәләм)
Гальдат (гъаләйһис-сәләм)
Расүг (гъаләйһис-сәләм)
Рашгъыйн (гъаләйһис-сәләм)
Әлмүн (гъаләйһис-сәләм)
Лүг (гъаләйһис-сәләм)
Бәръсүуә (гъаләйһис-сәләм)
Ләзыйм (гъаләйһис-сәләм)
Рашәд (гъаләйһис-сәләм)
Шүрайб (гъаләйһис-сәләм)
Һәйбәл (гъаләйһис-сәләм)
Мәйлән (гъаләйһис-сәләм)
Гъыймран (гъаләйһис-сәләм)
Һәръбиб (гъаләйһис-сәләм)
Җүрайб (гъаләйһис-сәләм)
Шәммаг (гъаләйһис-сәләм)
Сурайх (гъаләйһис-сәләм)
Сәффән (гъаләйһис-сәләм)
Кубәйль (гъаләйһис-сәләм)
Дагъдагъ (гъаләйһис-сәләм)
Гъайсун (гъаләйһис-сәләм)
Гъайсаф (гъаләйһис-сәләм)
Садикъ (гъаләйһис-сәләм)
Бәръуә (гъаләйһис-сәләм)
Хәсыйм (гъаләйһис-сәләм)
Һәййән (гъаләйһис-сәләм)
Гъасыйм (гъаләйһис-сәләм)
Уәҗҗән (гъаләйһис-сәләм)
Мисъдәгъ (гъаләйһис-сәләм)
Гъарис (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Шәрҗил (гъаләйһис-сәләм)
Хәзбил (гъаләйһис-сәләм)
Харкыйль (гъаләйһис-сәләм)
Әшмүгъыйль (гъаләйһис-сәләм)
Гамсан (гъаләйһис-сәләм)
Лүбәйр (гъаләйһис-сәләм)
Сибәтъ (гъаләйһис-сәләм)
Гъыйбәд (гъаләйһис-сәләм)
Бәслихъ (гъаләйһис-сәләм)
Раббәһән (гъаләйһис-сәләм)
Гъамдән (гъаләйһис-сәләм)
Миркан (гъаләйһис-сәләм)
Хәннән (гъаләйһис-сәләм)
Лүхәннә` (гъаләйһис-сәләм)
Уәлләм (гъаләйһис-сәләм)
Бәгъйүл (гъаләйһис-сәләм)
Бәссас (гъаләйһис-сәләм)
Һәббән (гъаләйһис-сәләм)
Әфликъ (гъаләйһис-сәләм)
Казим (гъаләйһис-сәләм)
Нүсайр (гъаләйһис-сәләм)
Әурис (гъаләйһис-сәләм)
Мәдъгъас (гъаләйһис-сәләм)
Җүзәймәһ (гъаләйһис-сәләм)
Шәраухиль (гъаләйһис-сәләм)
Мәгънәил (гъаләйһис-сәләм)
Мүдрик (гъаләйһис-сәләм)
Хәрим (гъаләйһис-сәләм)
Бәриг (гъаләйһис-сәләм)
Һәрмил (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Җәйид (гъаләйһис-сәләм)
Зәркан (гъаләйһис-сәләм)
Әсъфун (гъаләйһис-сәләм)
Бәрҗәҗ (гъаләйһис-сәләм)
Нәўи (гъаләйһис-сәләм)
Һәзрабин (гъаләйһис-сәләм)
Әшбил (гъаләйһис-сәләм)
Гъаттаф (гъаләйһис-сәләм)
Мүһәйл (гъаләйһис-сәләм)
Зәнҗил (гъаләйһис-сәләм)
Шәмтан (гъаләйһис-сәләм)
Әлкум (гъаләйһис-сәләм)
Хүуәйлид (гъаләйһис-сәләм)
Салих (гъаләйһис-сәләм)
Сәнухъ (гъаләйһис-сәләм)
Рамиль (гъаләйһис-сәләм)
Зәмил (гъаләйһис-сәләм)
Касим (гъаләйһис-сәләм)
Бәйил (гъаләйһис-сәләм)
Бәзил (гъаләйһис-сәләм)
Кәблән (гъаләйһис-сәләм)
Бәнир (гъаләйһис-сәләм)
Хәҗим (гъаләйһис-сәләм)
Җәуих (гъаләйһис-сәләм)
Җәмиръ (гъаләйһис-сәләм)
Хәҗин (гъаләйһис-сәләм)
Расиль (гъаләйһис-сәләм)
Уәсим (гъаләйһис-сәләм)
Радим (гъаләйһис-сәләм)
Сәдим (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Шүшән (гъаләйһис-сәләм)
Җәзән (гъаләйһис-сәләм)
Мәхбән (гъаләйһис-сәләм)
Сахид (гъаләйһис-сәләм)
Кәльуән (гъаләйһис-сәләм)
Әхъйәл (гъаләйһис-сәләм)
Җәрҗис (гъаләйһис-сәләм)
Шәльгъун (гъаләйһис-сәләм)
Гафран (гъаләйһис-сәләм)
Гайир (гъаләйһис-сәләм)
Ләхүн (гъаләйһис-сәләм)
Бәлдәхъ (гъаләйһис-сәләм)
Һәйдән (гъаләйһис-сәләм)
Ләуи (гъаләйһис-сәләм)
Һәйра (гъаләйһис-сәләм)
Нәсый (гъаләйһис-сәләм)
Хәфик (гъаләйһис-сәләм)
Хәфихъ (гъаләйһис-сәләм)
Кәшинҗ (гъаләйһис-сәләм)
Ләтиф (гъаләйһис-сәләм)
Бәйим (гъаләйһис-сәләм)
Хәшим (гъаләйһис-сәләм)
Һәҗҗәм (гъаләйһис-сәләм)
Мизәд (гъаләйһис-сәләм)
Әсимән (гъаләйһис-сәләм)
Рахилә (гъаләйһис-сәләм)
Ләтыйф (гъаләйһис-сәләм)
Бәртуфүн (гъаләйһис-сәләм)
Әнән (гъаләйһис-сәләм)
Гъаураидъ (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Мәһимтәсыйр (гъаләйһис-сәләм)
Ганин (гъаләйһис-сәләм)
Нәммәхъ (гъаләйһис-сәләм)
Һәндүуил (гъаләйһис-сәләм)
Мүбәссаль (гъаләйһис-сәләм)
Мүдагътәм (гъаләйһис-сәләм)
Тумәйль (гъаләйһис-сәләм)
Табинҗ (гъаләйһис-сәләм)
Мүһәммим (гъаләйһис-сәләм)
Хәҗрам (гъаләйһис-сәләм)
Гъадьуән (гъаләйһис-сәләм)
Мәнбәд (гъаләйһис-сәләм)
Бәрун (гъаләйһис-сәләм)
Раууән (гъаләйһис-сәләм)
Мүгъаййин (гъаләйһис-сәләм)
Мүзәхим (гъаләйһис-сәләм)
Йәнид (гъаләйһис-сәләм)
Ләми` (гъаләйһис-сәләм)
Фәрдән (гъаләйһис-сәләм)
Җәбир (гъаләйһис-сәләм)
Сәлүм (гъаләйһис-сәләм)
Гъыйсъ (гъаләйһис-сәләм)
Һәръбән (гъаләйһис-сәләм)
Җәбүк (гъаләйһис-сәләм)
Гъабүҗ (гъаләйһис-сәләм)
Минәт (гъаләйһис-сәләм)
Канухь (гъаләйһис-сәләм)
Дәръбән (гъаләйһис-сәләм)
Сахыйм (гъаләйһис-сәләм)
Хәридъ (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Хәррадъ (гъаләйhис-сәләм)
Хәркыййә (гъаләйhис-сәләм)
Нугъмән (гъаләйhис-сәләм)
Әзкыйль (гъаләйhис-сәләм)
Мүзәххәм (гъаләйhис-сәләм)
Мидәс (гъаләйhис-сәләм)
Йәнухъ (гъаләйhис-сәләм)
Йүуәннәс (гъаләйhис-сәләм)
Сәсән (гъаләйhис-сәләм)
Фүрайм (гъаләйhис-сәләм)
Фәрйүш (гъаләйhис-сәләм)
Сахиб (гъаләйhис-сәләм)
Ракин (гъаләйhис-сәләм)
Гъамир (гъаләйhис-сәләм)
Сүхәннәкъ (гъаләйhис-сәләм)
Зәхун (гъаләйhис-сәләм)
Хәйним (гъаләйhис-сәләм)
Гъыйәб (гъаләйhис-сәләм)
Саббәх (гъаләйhис-сәләм)
Гъарфүн (гъаләйhис-сәләм)
Мүхалләд (гъаләйhис-сәләм)
Мәръхәм (гъаләйhис-сәләм)
Санид (гъаләйhис-сәләм)
Галиб (гъаләйhис-сәләм)
Гъабдүллаh (гъаләйhис-сәләм)
Әдәрзин (гъаләйhис-сәләм)
Гъадьуәръ (гъаләйhис-сәләм)
Зәhран (галәйhис-сәләм)
Бәйигъ (гъаләйhис-сәләм)

www.darulkutub.com

Нәзыйр (гъаләйһис-сәләм)
Һәурин (гъаләйһис-сәләм)
Кәйү (гъаләйһис-сәләм)
Үшәйм (гъаләйһис-сәләм)
Фәтүуән (гъаләйһис-сәләм)
Габүн (гъаләйһис-сәләм)
Рабәхъ (гъаләйһис-сәләм)
Сабих (гъаләйһис-сәләм)
Мәслүн (гъаләйһис-сәләм)
Хүҗҗән (гъаләйһис-сәләм)
Рубәл (гъаләйһис-сәләм)
Рабүн (гъаләйһис-сәләм)
Мүгъайлә (гъаләйһис-сәләм)
Сәйигъан (гъаләйһис-сәләм)
Әръҗиль (гъаләйһис-сәләм)
Бәйгыйн (гъаләйһис-сәләм)
Мүнәддах (гъаләйһис-сәләм)
Рухәйн (гъаләйһис-сәләм)
Миһрас (гъаләйһис-сәләм)
Сәхыйн (гъаләйһис-сәләм)
Хирфән (гъаләйһис-сәләм)
Мәһмүн (гъаләйһис-сәләм)
Хәудан (гъаләйһис-сәләм)
Әлбәүн (гъаләйһис-сәләм)
Уәгъыйд (гъаләйһис-сәләм)
Рахйүл (гъаләйһис-сәләм)
Бәйган (гъаләйһис-сәләм)
Бәтихүр (гъаләйһис-сәләм)
Хутабән (гъаләйһис-сәләм)

www.darul-kutub.com

Гъамиль (гъаләйһис-сәләм)
Зәхзәм (гъаләйһис-сәләм)
Гъайсә (гъаләйһис-сәләм)
Сабихь (гъаләйһис-сәләм)
Йәтъбәгъ (гъаләйһис-сәләм)
Җәрих (гъаләйһис-сәләм)
Суһәйб (гъаләйһис-сәләм)
Сабхән (гъаләйһис-сәләм)
Күлмән (гъаләйһис-сәләм)
Йүхый (гъаләйһис-сәләм)
Сәмйүн (гъаләйһис-сәләм)
Гъардун (гъаләйһис-сәләм)
Хүҗәръ (гъаләйһис-сәләм)
Йәлбикъ (гъаләйһис-сәләм)
Бәригъ (гъаләйһис-сәләм)
Гъаиль (гъаләйһис-сәләм)
Кәнгъан (гъаләйһис-сәләм)
Хәфдүн (гъаләйһис-сәләм)
Хүсмән (гъаләйһис-сәләм)
Йүсәммәгъ (гъаләйһис-сәләм)
Гъарфүр Гъармин (гъаләйһис-сәләм)
Фәдъхән (гъаләйһис-сәләм)
Бән Йәхйә (гъаләйһис-сәләм)
Бән Йүнәш (гъаләйһис-сәләм)
Бәнәл-Касыйр (гъаләйһис-сәләм)
Сафә (гъаләйһис-сәләм)
Рассас (гъаләйһис-сәләм)
Әкъләбүн (гъаләйһис-сәләм)
Шәхыйм (гъаләйһис-сәләм)

www.darulkutub.com

Хаиль (гъаләйһис-сәләм)
Һәййәж (гъаләйһис-сәләм)
Гъыйсәб - нү Мәръйәм (гъаләйһис-сәләм)
Мухәммәд әл - Мустафә
(салләл-лаһү гъаләйһи вә сәлләм)

* * * * * * *

Бу мәгълүмат мәшһүр Сәййид Мөхәммәд Хәккый ән - Нәзили хәзрәтнең "Нусратүль - җүнүд" исемле китабында китерелгән.

Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл-Мостафа (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең тормышы: һәр мөселман бәндәсе белергә тиешле кыскача мәгълүмәт дәвамы

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) әтисенең исеме: Габдулла ибне Габдел-Мотталиб ибне Һәшим ибне Габд Мәннаф ибне Кусай ибне Киләб ибне Мүрраһ.Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) әнисенең исеме: Әминә бинте Вәһеб ибне Габд Мәннаф ибне Зүһраһ ибне Киләб ибне Мүрраһ. Гарәпчә «ибне» дигән сүз татарча « улы, углы, малае» дигәнне аңлата, «бинте» дигәне исә «кызы» мәгънәсен бирер.
Алдагы язмаларга кабат кайтып карасагыз, хәзрәте Рәсүлүллаһ Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең әти - әнисе нәселләре Киләб исемле бабаларына барып җиткәч бер берсе белән

тоташкан була, ягъни Киләб хәзрәте Габдулланың да, хәзрәте Әминәнең дә уртак бабалары булып чыга.Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең ата ягыннан булган әбиенең исеме Фатыйма бинте Гомәр әл – Мәхъзүмиййәһ.Ата ягыннан булган әбиенең исеме Бурраһ бинте Габдел – Гуззә ибне Госман ибне Габдед – Дәр ибне Кусай ибне Киләб ибне Мүрраһ.

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең туган урыны хәзрәте Әбу Талибның, Сафа тауы янындагы йортында, Мәккә - и Мөкәррәмәдә. Шәһәрнең хәзерге хуҗа булганнары бу йортны ишеп аның урынына "китапханә" дип исәпләнә торган бер йорт төзеп куйганнар.

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең туган көне - һиҗрәткә кадәр 53 ел элек, Рабигъ әл – Әүвәл аеның 12 – нче көнендә,милади хисап белән 570 елны. Кайбер чыганакларга күрә Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) 571 елны туган.

Кайс ибне Мәхрам ибне Габдел - Мотталиб хәбәренә күрә, Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) һәм ул үзе бер елны яки Фил елында дөньяга килгән булалар. Бу хәдис - шәриф хәзрәти әт - Тирмизи җыентыгында китерелгән.

Милади 610 елны, Мәккә тирә - юнендә урнашкан Нур тавындагы Хира мәгарәсендә булган вакытта, Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) гә Коръән аятьләре иңә башлый һәм аның пәйгамбәрлек чоры башлана.

www.darul-kutub.com

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең вафат булу көне - һиҗрәт белән 11- нче елның Рабигъ әл – Әүвәл аеның 12 – нче көнендә, милади хисап белән вафаты 632 елга туры килә.
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) не корсактан чыккач кабул итүче әби исеме әш-Шифә бинте Гавеф була.
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең тәрбия кылучы әбие Умм Әймән Бәрәкә әл – Хәбәшиййә исемле хатын була.
Бу хатын Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)гә атасыннан мирас булып калган кол хатын була. Атасына исә ул бабасы тарафыннан бүләк ителгән була. Бу хатын фил гаскәре белән килгән Әбраһә әл -Хәбәши тар – мар ителгәч, әсирлеккә төшкән .
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Хадиҗә анабызга өйләнгәч аны коллыктан азат иткән һәм Зәед ибне Хәрисә (разыял – лаһү ганһе) гә кияүгә биргән.
Даими хәлдә аңа олы хөрмәт күрсәткән.Аның турында Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) ”Ул – минем әниемдән соң башка әнием” һәм “ Ул – җәннәт халкы арасында” дип әйтә торган була.
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең сөт аналарының берсе Әбү Ләһәбнең Сүвәйбәһ әл-Әсләмиййәһ исемле җариясе , икенчесе исә Хәлимә бинте Әбу Зүвәйеб әс - Сәгъдия исемле хатын булган.

www.darul-kutub.com

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең Сүвәйбәһ әл-Әсләмиййәһ ягыннан Габдуллаһ ибне Җәхеш һәм Хәмзә ибне Габдел – Мотталиб, Әбу Сәләмәһ ибне Габдуллаһ һәм Сүвәйбәнең үз баласы, Мүсрих исемле сөт туганнары була.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең Хәлимә бинте Әбу Зүвәйеб әс - Сәгъдия ягыннан исә әл – Хәриснең балалары Габдуллаһ, Әнисә вә Хүзәфәһ сөт туганнары була.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең балалары барысы бергә 3 ир – бала һәм 4 кыз – бала була.

Ир – балаларының исемләре әл – Касим, Габдуллаһ (әт – Таййиб, әт – Таһир) һәм Ибраһим булган. Кыз – балалары : Зәйнәб, Рокыййәһ, Умм Күлсүм (Өмме – Гөлсем) һәм Фатыйма.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең оныклары: Гали, Габдулла,әл – Хәсән, әл – Хүсәйн (Хөсәен) һәм Мүхсин (Мөхсин) – ир – балалардан булганнары. Кыз балалардан исә Умәмәһ (Өмәмә), Умм Күлсүм (Өмме – Гөлсем) һәм Зәйнәб.

****

Татар халкы Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең шәҗәрәсен күңелдән белүне бик олы нигъмәт буларак санаган. Бу кыйммәтле мәгълүмәтне күңелләрдә калдырырга җиңел булсын өчен халык бәетләр – мөнәҗәтләр төзегән. Мөнә шундый иҗат мисалларының берсен сезгә җиткерегә булдык:

www.darul-kutub.com

Рәсүл Әкрамның мөбәрак шәҗәрәсе

Дүртесенең исемене белмәк вәҗеп,
Әһле инсан санадылар ап-ачык.
Габдулла иде Мөхәммәд атасы.
Габделмотталиб иде һәм бабасы.
Һәшим иде ул баба өченчесе,
Габдемәнәф улды тәмам дүртесе.
Сабр итеңез, хәзер әйтәм калганын,
Бишенчесе иде Кусай, бабаның

Алтынчысының иде исеме Киләб,
Мораддыр – жиденчесе, би-инкыйлап (шиксез).
Сигезенче – Кәгыб иде бабаларның,
Ул – Ләәйдер тукызынчысы аның.
Исме Галибтер унынчы бабаның,
Унберенчесе – Фиһердер, бел, аның.
Уникенчесе – Мәликтер, исме шәп,
Унөченчесе – Нәзырдер, кылма шәк (шик тотма)

Ундүртенчесенең исеме – Кинанәһ,
Ки унбишенчесенеңдер – Хузәймаһ.
Ки Мөдрикә уналтынчы, бәс,
Ки унжиденчесенең исеме Ильяс.
Мозар – унсигезенчедер бабаның,
Низәр – унтугызынчыдыр, бел аның.
Мәгадд имде егерменче бабадан,
Егерме бер – тәмам улды ки, Гаднән.

МӨХӘММӘД САЛЛӘЛ - ЛАҺҮ ГАЛӘЙҺИ ВӘ СӘЛЛАМ ИСЕМНӘРЕ

Пәйгамбәребез (салләл - лаһү галәйһи вә сәллам) нең үз исеме Мөхәммәд салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм булса да, аның шәрәфәтле, олы дәрәҗә иясе булганын күрсәтә торган башка күп исемнәре дә бар. Аллаһы Тәгалә Коръәнендә Мөхәммәд галәйһис-сәлам башка исемнәре бар булуы турында күп аятьләрдә бөлгерткән.

Мәсәлән,

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ
إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا
بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَآءَهُم
بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝٦

Һәм менә Гайсә Мәрйәм угылы: «Ий, Исраил уллары! Хакыйкатьтә, мин, сезгә Аллаһның рәсүледер, миңа кадәр Тәүраттагыны раслаучы һәм миннән соң киләчәк рәсүл турында хуш хәбәрне, җиткерүчедер, аның исеме – **Әхмәд**». Инде ул, ачык билгеләр белән аларга, килеп җиткәч, алар: «Бу, – ачыктан-ачык сихер»,– дип әйттеләр (әс – Сафф,6)

www.darul-kutub.com

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝ ٤٥

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ۝ ٤٦

45.Ий, пәйгамбәр! Без сине **шаһит**, һәм **сөендерү хәбәрен җиткерүче**, һәм **үгетләүче** итеп җибәрдек,

46. Аның изен-рехсәте белән Аллаһка **өндәүче** итеп һәм **нурландыручы** яктырткыч итеп! (әл – Әхзәб)

****

Гыйлем ияләре, олы хәзрәтләребез (җөмләсе Аллаһының рәхмәтендә булсыннар!) Пәйгамбәребез (салләллаһү галәйһи вә сәллам) нең 201 исемен аерым бер исемлеккә туплаганнар. Мөнә ул исемнәр:

مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أَحْمَدُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَامِدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darul-kutub.com

مَحْمُودٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَحْيَدُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَحِيدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَاحٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَاشِرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَاقِبٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

طٰـهٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

يٰسِينُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

طَاهِرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُطَهِّرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

طَيِّبٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

سَيِّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

رَسُولٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

نَبِيٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

رَسُولُ الرَّحْمَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

قَيِّمٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

جَامِعٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مُقْتَفٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مُقَفًّى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

رَسُولُ الْمَلَاحِمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

رَسُولُ الرَّاحَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

كَامِلُ اللَّيْلِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُدَثِّرُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُزَمِّلُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَبْدُ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَبِيبُ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَفِيُّ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَجِيُّ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

كَلِيمُ اللهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَاتِمُ الْاَنْبِيَاءِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَاتِمُ الرُّسُلِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُحْيٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُنْجٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُذَكِّرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَاصِرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَنْصُورٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَبِيُّ الرَّحْمَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَبِيُّ التَّوْبَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شَهِيرٌ مَعْلُومٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شَاهِدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شَهِيدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَشْهُودٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بَشِيرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُبَشِّرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَذِيرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُنذِرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نُورٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سِرَاجٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مِصْبَاحٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَهْدِيٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

هُدًى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُنِيرٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دَاعٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَدْعُوٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُجِيبٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُجَابٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَفِيٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَفُوٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَلِيٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

حَقٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَوِيٌّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَمِينٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَأْمُونٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

كَرِيمٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُكَرَّمٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darul-kutub.com

مَكِينٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَتِينٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُبِينٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُؤَمَّلٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَصُولٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذُو قُوَّةٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذُو حُرْمَةٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذُو مَكَانَةٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذُو عِزٍّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ذُو فَضْلٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُطَاعٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُطِيعٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَدَمُ صِدْقٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَحْمَةٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بُشْرَى صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

غَوْثٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

غَيْثٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

غِيَاثٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نِعْمَةُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

هَدِيَّةُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عُرْوَةٌ وُثْقَى صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صِرَاطُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

جَبَّارٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَبُوالْقَاسِمِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَبُو اَلطَّاهِرِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَبُو الطَّيِّبِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اَبُو اِبْرَاهِيمَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُشَفَّعٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شَفِيعٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَالِحٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُصْلِحٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُهَيْمِنٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَادِقٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

مُصَدِّقٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صِدْقٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِمَامُ الْمُتَّقِينَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

قَائِدُ الْغُرِّ الْمُحَجِّلِينَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَلِيلُ الرَّحمٰنِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

بَرٌّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَبَرٌّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَجِيهٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَصِيحٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

نَاصِحٌ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

بَالِغٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُبَلِّغٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

شَافٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

وَاصِلٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مَوْصُولٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَابِقٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَائِقٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

هَادٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُهْدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُقَدَّمٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَزِيزٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

فَاضِلُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُفَضَّلُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَاتِحُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مِفْتَاحُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلَمُ الْاِيمَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلَمُ الْيَقِينِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دَلِيلُ الْخَيْرَاتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُصَحِّحُ الْحَسَنَاتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُقِيلُ الْعَثَرَاتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

صَفُوحٌ عَنِ الزِّلَّاتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الشَّفَاعَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الْمَقَامِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الْقَدَمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مَخْصُوصٌ بِالْعِزِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مَخْصُوصٌ بِالْمَجْدِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مَخْصُوصٌ بِالشَّرَفِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الْوَسِيلَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ السَّيْفِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الْفَضِيلَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

صَاحِبُ الْإِزَارِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

www.darulkutub.com

صَاحِبُ الْحُجَّةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ السُّلْطَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الرِّدَاءِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ التَّاجِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْمِغْفَرِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ اللِّوَاءِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْمِعْرَاجِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْقَضِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْبُرَاقِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْخَاتِمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutub.com

صَاحِبُ الْعَلاَمَةِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْبُرْهَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْبَيَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

فَصِيحُ اللِّسَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

مُطَهَّرُ الْجَنَانِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَؤُوفٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَحِيمٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

أُذُنُ خَيْرٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَحِيحُ الْإِسْلاَمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَيِّدُ الْكَوْنَيْنِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَيْنُ النَّعِيمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

www.darulkutup.com

عَيْنُ الْغُرِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَعْدُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سَعْدُ الْخَلْقِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَطِيبُ الْأُمَمِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عَلَمُ الْهُدَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

كَاشِفُ الْكُرَبِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَافِعُ الرُّتَبِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

عِزُّ الْعَرَبِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَاحِبُ الْفَرَجِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ وَ سَلَّمَ

Мухәммәд (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) — мактала торган, югары мактауга лаеклы булучы;

www.darulkutub.com

Әхмәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мактауга иң лаеклы булучы;
Хәмид (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мактаучы;
Мәхмуд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мактала торган;
Әхйәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Пәйгамбәр галәйһис-сәламнең Тәүраттагы исемнәренең берсе;
Уәхид (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - бер булучы;
Мәхи (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - көферлекне бетерүче;
Хәшаръ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җыючы;
Гъакыйб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - актык;
Та Һә (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Коръән сүрәсе вә аяте исеме белән бер булган исеме;
Йә Син (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Коръән сүрәсе вә аяте исеме белән бер булган исеме;
Таһир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - кимчелекләрдән пакь булучы;
Мутаһһир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ширектән пакьләүче;
Таййиб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - хуш булучы;
Сәййид (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - әфәнде;
Расүл (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Рәсүл;
Нәбийй (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) -

www.darul-kutub.com

Пәйгамбәр;
Расүлүр-рахмәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Мәрхәмәтлек рәсүле;
Каййим (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Кыйммәтле;
Җәмигъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җыючы, туплаучы;
Муктәфи (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - канәгать булган;
Мукаффә (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ахыргы Пәйгамбәр;
Расүлүл-мәләхим (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - олы сугышлар рәсүле;
Расүлүр-рахәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тынычлык рәсүле;
Кәмилүл-ләйл (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - төннәрен гыйбадәттә үткәрүче;
Мудәссир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - төрелгән;
Музәммил (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - чорналган;
Гъабдул-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең бәндәсе, колы;
Хәбибул-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең хәбибе;
Сафиййүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең сайлаган дусты;
Нәҗиййүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең якын сердәше;

www.darul-kutub.com

Кәлимүл-лаһ(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең әңгәмәдәше;
Хатимүл-әнбийә`(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Пәйгамбәрләрнең ахыргысы, мөһере;
Хатәмәр-русүл (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Рәсүлләрнең ахыргысы, мөһере;
Мүхйи (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - динне терелтүче;
Мүнҗин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - коткаручы;
Мүзәккир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - зикер кылучы;
Нәсыйр (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ярдәмче;
Мәнсур (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең ярдәме белән җиңүче;
Нәбиййур-рахмәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәрхәмәтлек пәйгамбәре;
Нәбиййут-тәүбәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тәүбә пәйгамбәре;
Харисун гъаләйкүм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сезнең турында кайгыртучы;
Мәгълүм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәгълүм, таныш булучы;
Шәһир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шөһрәтле;
Шәһид (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шаһит булучы;
Шәһи`д (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәһид;

Мәшһүд (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгалә карамагында булучы;
Бәширъ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шатландыручы;
Мүбәшшир (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шатлык хәбәрен бирүче;
Нәзиръ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - үгетләүче;
Мүнзир (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - үгетләнә торган;
Нур (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - нур;
Сираҗ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - чыраг;
Мисбәхъ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - чыраг, яктырткыч;
Мәһдийй (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тугры юлдан алып барыла торган;
Һүдән (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тугры юл;
Мүнир (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - нурлы;
Дәгъый (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - өндәүче;
Мәдгъуү (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - чакырылган;
Мүҗиб (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җавап бирүче;
Мүҗәб (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мөстәҗәб булучы;
Хәфийй (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - яхшы иттереп белүче;

Гъафуү (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - гафу итүче;
Уəлийй (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - якын дус;
Хəккъ (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - хаклык иясе;
Кауийй (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - көчле;
Əмин (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - əманəт саклаучы, тугры, имин булучы;
Мəьмун (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - əманəт саклаучы;
Кəрим (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - юмарт күңелле;
Мүкəррам (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - нык хөрмəтле;
Мəкин (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - нык булучы;
Мəтин(саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - нык, көчле;
Мүбин(саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - ап - ачык, аңлаешлы;
Мү`əммəл (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - өмет баглау иясе;
Үəсуль (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - якын китерелгəн;
Зү - куввəһ (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - куəтле;
Зү - хүрмəһ (саллəл – лаһү галəйһи вə сəлләм) - хөрмəтле, изге;

Зү - мәкәнәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - олы дәрәҗә иясе;
Зү - гъыйзз (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) -гыйззәтле;
Зү - фәдъль (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - фазыллы;
Мүтагъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - итагатьле;
Мутыйгъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тыңлаучы, итагатькяр;
Кадәмү сыйдкъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - хаклык адымы;
Рахмәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәрхәмәт;
Бүшра(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шатлык хәбәре;
Гаус (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ярдәм, коткару;
Гайс (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - муллык яңгыры;
Гыйәс (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - яклау;
Нигъмәтүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең нигъмәте;
Һәдииййәтүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең бүләге;
Гъурвәт - вүска (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - өзелмәс бау, җеп;
Сыйратул - лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең юлы;

www.darul-kutub.com

Сыйратүм мүстәкыйм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тугры юл;
Зикрүл - лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең зикере;
Сәйфүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең кылычы;
Хизбүл-лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең төркеме;
Ән-Нәҗем әс-Сәкыйб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ялтырап тора торган йолдыз;
Мустафә (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сайланып алган;
Мүҗтәбә (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сайлап куелган;
Мүнтәка (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сайланган;
Үммий (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - укый-яза белмәүче;
Мүхътәръ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ихтияри рәвештә сайлап куелган;
Әҗир (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - уттан саклап калучы;
Җәббәръ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - нык, көч, куәт, гайрәтле;
Әбуль - Касим(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Касим атасы;
Әбут - Таһир(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Таһир атасы;
Әбут-Таййиб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) -

www.darul-kutub.com

Таййиб атасы;
Әбу Ибраһим (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Ибраһим атасы;
Мушәффәгъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәфәгатьче;
Шәфигъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәфәгать иясе;
Салих (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изге күңелле, гамәлле;
Мүслих (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - төзәтүче;
Мүһәймин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - саклаучы;
Садикъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ихлас вә хаклык гына кылучы;
Мүсаддикъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ышанычлык иясе;
Сыйдкъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - хаклык;
Сәййидүл – мүръсәлин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - рәсүлләр әфәндесе;
Имәмүл - мүттәкыйн (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тәкъвалыларның имамы;
Ка’идүл – Гуррил – мүхәҗҗәлин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гыйбадәт кылудан нурга чумган иман әһеле юлбашчысы
Халилүр-рахмән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Рахман булучы Аллаһы Тәгаләнең иң якын дусы, ахыйрәт дусы;

Бәрръ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изге күңелле;
Мәбәрръ(саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изгелек итүче;
Үәҗиһ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - югары, хөрмәтле;
Нәсыйх(саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - игелеккә чакыручы;
Нә`сыйх (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - киңәш бирүче
Үәкил (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - вәкил;
Мүтәүәккил (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тәвәккәлләүче;
Кәфил (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - кәфәләт кылучы;
Шәфикъ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәфкатьле;
Мүкыймүс-сүннәһ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сөннәтне торгызучы;
Мүкаддәс (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изге;
Рухүл - кудүс (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изге рух;
Рухүл - хәккъ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - хаклык рухы;
Рухүл-кыйстъ (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гаделлек рухы;
Кәфи (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җитәрлек булучы;
Мүктәфи (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - канәгать булучы;

www.darul-kutub.com

Бәлиг (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - балигъ, кәмел;
Мүбәллиг (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җиткерүче;
Шәфин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)- шифаландыручы;
Үәсыйль (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тоташтыручы;
Мәусуль (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тоташтырган;
Сәбикъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - алдан булучы, килүче;
Сә’икъ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - алып баручы;
Һәди (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - туры юлдан алып баручы;
Мүһдин (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - бүләк ителгән;
Мукаддим (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - алдан килүче;
Гъазиз (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гыйззәтле, көчле, хөрмәтле;
Фәдыйль (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - кәмел фазыйләтле булучы;
Мүфәддаль (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - яратылган;
Фәтих (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ачып җибәрүче;
Мифтәх (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ачкыч;

www.darul-kutub.com

Мифтәхүр - рахмәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәрхәмәт ачкычы;
Мифтәхүл – җәннәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - җәннәт ачкычы;
Гъаләмүл - имән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - иман байрагы;
Гъаләмүл – йәкыйн (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - инану байрагы;
Дәлилүл – хайрат (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изгелекләргә дәлил;
Мүсаххихүл - хәсәнәт(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - игелекләрне сыйхәтләндерүче;
Мүкыйлүл - гъасәрат (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - авырлыкларны киметүче;
Сафүхүн гъаниз – зилләт (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мыскылны гафу итүче;
Сахибүш - шәфәгъаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәфәгать иясе;
Сахибуль - мәкам (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәкаме - мәхмүд иясе;
Сахибуль - кадәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изге басым иясе;
Мәхъсусул бил - гъыйзз (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гыйззәт белән хасланган;
Мәхъсус бил - мәжд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - данлык белән хасланган;
Мәхъсус биш –шәраф (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - шәрәфәт белән хасланган;
Сахибүл – үәсиләһ (салләл – лаһү галәйһи вә

сәлләм) - вәсиләһ аша Аллаһы Тәгаләгә ялвару иясе;
Сахибүс – сәйф (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - кылыч иясе;
Сахибүл - фәдыйләһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - фәзыйләт иясе;
Сахибүл - изәръ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изар иясе
Са`хибүл-хуҗҗәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - олы дәлил иясе
Сахибүс - сүлтан (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Пәйгамбәрлек иясе;
Сахибүр - ридә' (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - чапан иясе;
Сахибүд - дәраҗәтир-рафигъаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - югары дәрәҗә иясе;
Сахибүт – тәҗ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - таҗ иясе;
Сахибүл - мигфәръ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сугыштагы баш кием иясе;
Сахибүл - лиүә`(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Хәмед байрагының хуҗасы;
Сахибүл - мигъраҗ(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Мигъраҗ кылучы;
Сахибүл - кадыйб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - сугыш коралы иясе;
Сахибүл - бүрак (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Бурак хуҗасы;
Сахибүл - хатәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)

- пәйгамбәрлек мөһере иясе;

Сахибүл - гъаләмәһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - пәйгамбәрлек галәмәте иясе;

Сахибүл – бурһән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - олы дәлил иясе;

Сахибүл - бәйән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Коръән иясе;

Фәсыйхүл – лисән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - күркәм телле;

Мүтаһһируль – җанән (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - йөрәкләрне, пакьлаучы;

Рауүф (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - йомшак күңелле;

Рахим (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәрхәмәтле;

Үзүнү хайр (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - изгелек, хәерлек колаклары;

Са`хибүл –исләм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Ислам иясе;

Сәййидүл - кәүнәйн (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - ике дөнья әфәндесе;

Гъайнүн - нәгъыйм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - нигъмәтлек чишмәсе;

Гъайнүл - гурр (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - данлык чишмәсе;

Сәгъдүл - лаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - Аллаһы Тәгаләнең биргән бәхете;

Сәгъдүл – хальк (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәхлүкатларның бәхете;

Хатыйбүл -үмәм(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)

www.darul-kutub.com

- өммәтләрнең хатыйбы;
Гъаләмүл - һүдә`(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - тугры юл байрагы;
Кәшифүл - кураб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гамь-хәсрәтне куучы, юк итүче;
Рафигъур - рутәб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - мәртәбәләрне югары күтәрүче;
Гъыйззүл - гъараб (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - гарәпләрнең гыйззәте;
Сахибүл-фәраҗ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) - котылу иясе (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм).

****

Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм)гә төрле җанварлар биргән исемнәр турында

Аллаһы Тәгалә Коръән - Кәримендә һәр җан иясе аерым бер өммәткә карый, аерым бер өммәтне тәшкил итә дигән. Әйтик, кырмыскалар аерым бер төркем яки өммәт. Судагы фәлән балык - башка бер төркем. Кешеләр - аерым бер төркем. Кешеләр төркеме гыйбадәт кылуларына карата аерым төркемнәрне, өммәтләрне тәшкил итәләр. Яһүдләр төркеме, нәсаралар төркеме, Мөхәммәд (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм) өммәте.
Һәр бер төркемдә Мөхәммәд (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)нең үз исеме бар икән.
Җәннәт халкы телендә Мөхәммәд (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)нең исеме башкача яңгырар.

www.darul-kutub.com

Аны - Гъабдүл-Кәри́м (Габделкәрим) дип атарлар. Җәһәннәм халкы телендә ул (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм) Гъабдүл - Җәббә́ръ (Габделҗәббар) булыр.

Гарше - Газыймне күтәреп торучы фәрештәләр Рәсүлебез (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не Гъабдүл-Хәми́д (Габделхәмид) дип атарлар.

Калган фәрештәләр Ахыр Заман пәйгамбәре (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не Гъабдүл-Мәҗи́д (Габделмәҗит) дип атарлар.

Барча пәйгамбәрләр аңа (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)кә җәннәттә Гъабдүл-Уәһһәб (Габделваһһаб) дип дәшерләр.

Шәйтаннар Рәсүлебез (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не - «Гъабдүл-Каһһә́ръ (Габделкаһһәр) дип атарлар.

Җеннәр Рәсүлебез (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм) не Гъабдүр-рахи́м (Габдеррахим) дип атарлар. Тау ияләре Рәсүл Әгъзам (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не Гъабдүл-Халикъ (Габделхалик) дип атарлар.

Җир ияләре аны (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм) не – Гъабдүл-Ка́дир (Габделкадыйр), су ияләре – Гъабдүл-Мү́һәймин (Габделмөһәймин), балыклар – Гъабдүл-Куддүс (Габделкотдус), елан-чаяннар – Гъабдүл-Гаййәс (Габделгаяс) дип атарлар.

Кыргый хайваннар үз араларында сөйләшкәндә Рәсүлебез (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не Гъабдүр-раззә́къ (Габдеразак) диярләр.

Ерткычлар Рәсүлүллаһ (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)не Гъабдүс-сәлә́м (Габдесәлам) дип атарлар. Йорт малы Пәйгамбәребез (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)гә Гъабдүл-Му́ъмин (Габделмөэмин) дип дәшерләр.Кошлар исә, аңа (са́лләл-ла́һү га́ләйһи вә сә́лләм)кә Гъабдүл-Гаффә́ръ (Габделгафар) дип мөрәҗәгать итәрләр).

Аллаһы Тәгалә вә Аның хәбибе (саллəл -лаһү галəйһи вə сəллəм)нең уртак исемләре

Мәгълүм булганча, Аллаһы Тәгаләнең күркәм, матур исемләре бар.
Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл-Мостафа (саллəл - лаһү галəйһи вə сəллəм) бу хакта болай дигән:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، مِائَةً غَيْرَ وَاحِدَةٍ،

إِنَّهُ وِتْرٌ يُحِبُّ الْوِتْرَ

مَنْ أَحْصَاهَا كُلَّهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

www.darul-kutub.com

هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ، الرَّحِيمُ،

الْمَلِكُ، الْقُدُّوسُ، السَّلَامُ، الْمُؤْمِنُ، الْمُهَيْمِنُ،

الْعَزِيزُ، الْجَبَّارُ، الْمُتَكَبِّرُ، الْخَالِقُ، الْبَارِئُ،

الْمُصَوِّرُ، الْغَفَّارُ، الْقَهَّارُ، الْوَهَّابُ،

الرَّزَّاقُ، الْفَتَّاحُ، الْعَلِيمُ، الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ،

الْخَافِضُ، الرَّافِعُ، الْمُعِزُّ، الْمُذِلُّ،

السَّمِيعُ، الْبَصِيرُ، الْحَكَمُ، الْعَدْلُ، اللَّطِيفُ، الْخَبِيرُ،

الْحَلِيمُ، الْعَظِيمُ، الْغَفُورُ، الشَّكُورُ، الْعَلِيُّ، الْكَبِيرُ،

الْحَفِيظُ، الْمُقِيتُ، الْحَسِيبُ، الْجَلِيلُ، الْكَرِيمُ،

الرَّقِيبُ، الْمُجِيبُ، الْوَاسِعُ، الْحَكِيمُ، الْوَدُودُ،

www.darul-kutub.com

الْمَجِيدُ، الْبَاعِثُ، الشَّهِيدُ، الْحَقُّ، الْوَكِيلُ،

الْقَوِيُّ، الْمَتِينُ، الْوَلِيُّ، الْحَمِيدُ، الْمُحْصِي،

الْمُبْدِي، الْمُعِيدُ، الْمُحْيِي، الْمُمِيتُ، الْحَيُّ، الْقَيُّومُ،

الْوَاجِدُ، الْمَاجِدُ، الْوَاحِدُ، الصَّمَدُ، الْقَادِرُ، الْمُقْتَدِرُ،

الْمُقَدِّمُ، الْمُؤَخِّرُ، الْأَوَّلُ، الْآخِرُ، الظَّاهِرُ، الْبَاطِنُ،

الْبَرُّ، التَّوَّابُ، الْمُنْتَقِمُ، الْعَفُوُّ، الرَّءُوفُ،

مَالِكُ الْمُلْكِ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ،

الْوَالِي، الْمُتَعَالِي، الْمُقْسِطُ، الْغَنِيُّ، الْمُغْنِي،

الرَّافِعُ، الضَّارُّ، النَّافِعُ، النُّورُ، الْهَادِي،

الْبَدِيعُ، الْبَاقِي، الْوَارِثُ، الرَّشِيدُ، الصَّبُورُ

www.darul-kutub.com

«Хакыйкать ки, Аллаһы Тәгаләнең 99 исеме бардыр. Кем булса да шуларны исендә калдырып санап китсә, җәннәткә керер. Ул, Аллаһы Тәгалә, бер Үзе генә, так булучы һәм такны ярата. Ул - Аллаһы Тәгалә, Аннан башка бер илаһи Зат юктыр: Әр - Рахмә́н, Әр - Рахи́м, Әл - Мә́лик, Әл - Кудду́с, Әс - Сәлә́м, Әл - Му́ьмин, Әл - Мү́һәймин, Әл - Гъази́з, Әл - Җәббә́ръ, Әл - Мутә́кәббир, Әл - Ха́лик, Әл - Бә́ри, Әл - Му́саувир, Әл - Гаффәръ, Әл - Каһһәръ, Әл - Уәһһә́б, Әр - Раззә́къ, Әл - Фәтта́х, Әл - Гъали́м, Әл - Ка́бидъ, Әл - Бә́ситъ, Әл - Ха́фидъ, Әр - Ра́фигъ, Әл - Мүгъыйзз, Әл - Мүзилл, Әс - Сәми́гъ, Әл - Бәсыйр, Әл - Хә́кәм, Әл - Гъа́дль, Әл - Ләты́йф, Әл - Хаби́р, Әл - Хәли́м, Әл - Гъазы́йм, Әл - Гафу́р, Әш - Шәку́р, Әл - Гъалийй, Әл - Кәби́р, Әл - Хә́физ, Әл - Мугы́йс, Әл - Хәси́б, Әл - Җәли́л, Әл - Кәри́м, Әр - Ракы́йб, Әл - Мүҗи́б, Әл -Уәсигъ, Әл - Хәки́м, Әл - Уәду́д, Әл - Бә́гъыйс, Әш - Шәһи́д, Әл - Хә́ккъ, Әл-Уәки́л, Әл - Кау́вийй, Әл - Мәти́н, Әл - Мәҗи́д, Әл-Уә́лийй, Әл - Хәми́д, Әл - Му́хсый, Әл - Мүбдий, Әл - Мүгъыйд, Әл - Мүхйий, Әл - Мүми́т, Әл - Хәйй, Әл - Каййу́м, Әл - Уә́җид, Әл - Мә́җид, Әл - Уә́хид, Әс - Са́мәд, Әл - Ка́дир, Әл - Му́кътәдир, Әл - Му́каддим, Әл -Му́әххыйр, Әл - Ә́үвәл, Әл - Ә́хыйр, Әз - За́һир, Әл - Бә́тыйн, Әл - Уә́лий, Әл - Мүтәгъа́ль, Әл - Би́рр, әт - Тә́увәб, Әл - Му́нтәкыйм, Әл - Гъа́фу, Әр - Рауф, Мә́ликүл - му́лк, Зүл - Җәлә́ли үәл - Икра́м, Әл - Му́късит, Әл - Җә́мигъ, Әл - Ганий, Әл - Мүгний, Әл- Мә́нигъ, әд - Да́рр, Ән - Нә́фигъ, Ән - Ну́р, Әл

- Һә́дий, Әл - Бәди́гъ, Әл - Бә́кый, Әл - Уә́рис, Әр - Раши́д, Әс - Сабу́р» (Бу хәдис – шәриф әл - Бохари вә Мөслим җыентыкларында китерелгән)

Коръәни Кәрим аятьләрендә, Кәлимә – и шәһадәттә, азан әйткәндә Аллаһы Тәгаләнең исеме янында Аның хәбибе, Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл - Мостафа (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) исеме дә әйтелә. Бу – Аллаһы Тәбәракә вә Тәгалә хәзрәтләренең сөекле бәндәсе Мөхәммәд әл - Мостафа (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм)гә карата булган олы илаһи хөрмәт күрсәткечләре. Моннан тыш, Аллаһы Тәбәракә вә Тәгаләнең сөекле бәндәсенә карата булган илаһи мәхәббәтнең күрсәткечләреннән тагын бер төрлесе, Халикъ Тәгаләнең һәм Мөхәммәд әл - Мостафа (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм)нең уртак исемләре булудадыр. Бу исемләрнең хикмәте шундадыр ки, әгәр югарыда китерелгән һәр илаһи исемгә бәндә «Гъабд» («Габд») яки «кол» сүзен кушырга тиеш булса, уртак исемләргә карата бу таләп таралмас. Ул уртак исемләр киләсе була:

Әр-Рахи́м,Әл-Мү́һәймин,Әл-Гъази́з,Әл-Җәббә́ръ,Әл-Мүтә́кәббир,Әл-Кәри́м,Әш-Шә́һид,Әл - Хә́ккъ,Әл - Уәки́л,Әл - Кау́ийй,Әл - Мәти́н,Әл - Мүхйий,Әл - Мү́каддим,Әл - Уә́лий,Әл - Бәрр,Әл - Гъә́фуү,Әр - Рауф, Әл - Җә́мигъ, Әл - Кәфил, Әл - Мүҗиб. Тик Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл-Мостафа (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм)гә карата бу исемләр кулланганда “әл” күрсәткечсез кулланырлар һәм бу очракта алар:

Рахи́м, Му́һәймин, Гъази́з,Җәббә́ръ, Мутә́кәббир, Кәри́м,Шә́һид,Хә́ккъ,Уәки́л,Кау́ийй,Мәти́н,Мухй ий,Му́каддим,Уә́лий,Бәрр,Гъа́фуў, Рауф, Җә́мигъ, Кәфил, Мужиб дип янгырарлар.

Пәйгамбәребез Мөхәммәд әл-Мостафа (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең тормышы: һәр мөселман бәндәсе белергә тиешле өстәмә мәгълүмәт

Рәсүлүллаһ(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Фил елы дип атала торган елны, Рабигъ әл-әүвәл аеның 12 нче көнендә дөньяга килә.

Туган көне – дүшәмбе була. Шуңа күрә Рәсүлүллаһ(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нән халык аның дүшәмбе көнне тота торган нәфел ураза турысында сорагач, ул (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм):

سُئِلَ النَّبِيُّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

عَنْ صَوْمِ الاِثْنَيْنِ فَقالَ:

فيهِ وُلِدْتُ وَ فيهِ أُنْزِلَ عَلَيَّ

www.darulkutub.com

“Ул көнне – мин тудым һәм дә үземә Коръән иңә башлады”, - дип җавап биргән.

Без, мөселманнар, Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең туган көнен яки Мәүлед – шәрифен елга бер мәртәбә үткәреп алсак, Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) үзе, Аллаһы Тәгаләгә шөкеранә йөзеннән, туган көнен олылап, уразалар тотып, елына аны илле мәртәбә үткәргән дип әйтү хаклы булыр!

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) туар алдыннан:

- төнлә Кәгъбәтуллаһ эчендәге потлар йөзтүбән авалар;
- Фарсы (Иран) падишаһы сараеның тора торган җире хәрәкәткә килеп йөри башлый, 14 матча баганасы ауган,
- фарсыларның моңа кадәр бер дә сүнмәгән «изге» утлары сүнгән;
- Сәвәһ исемле күл корып куя.

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) корсакта булган чакта аның атасы вафат була. Алты яшенә җиткәч Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең әнисе, Әминә абыстай вафат булган.

Шуннан соң, Пәйгамбәрәебез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)не бабасы Габдель - Мотталиб тәрбия кыла.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) гә 8 яшь, 2 ай һәм 10 көн җиткәч бабасы да вафат була һәм аны ата ягыннан бертуган булган Әбу

www.darul-kutub.com

Талиб агасы үз карамагына ала.
12 яшь, 2 ай һәм 10 көн тугач Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) агасы Әбу Талиб белән бергәләшеп Шәм Шәриф сәфәренә чыгалар. Шәм Шәриф хәзерге Сүрия җирләре була.
Бусра исемле шәһәргә җиткәч аларны,дөньядан ваз кичкән, исе китмәгән , Бәхирә исемле галим карт очрата.
Ахыр Заман Пәйгамбәрен китапларда тасвирлаган сыйфат - кыяфәт буенча танып аны (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) кулыннан ала һәм: «Бу – Галәмнәрнең Тәрбиячесенең рәсүле. Аллаһы Тәгалә аны галәмнәргә илаһи мәрхәмәтен ачыклау ягыннан җибәргән. Бу урыннан кузгалгач аңа сәҗдә кылмый торган таш һәм агач калмас. Ташлар - агачлар исә пәйгамбәр каршында гына сәҗдә кылырлар. Без (әһле китап) аның турында шундый кыяфәттә тасвирланган килеш китапларыбызда мәгълүмәт табабыз», - дип әйтә.
«Әгәр син аның белән бу урыннан Шәм Шәрифкә кузгалсаң, яһүдләр аны үтерерләр»,– дип кисәткәч, хз. Әбу Талиб һәм яшь Мөхәммәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Мәккәгә кайтыр юлга чыгалар.
Икенче мәртәбә хәзрәте Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Шәм Шәрифкә хәзрәте Хадиҗә (разыял – лаһү ганһә)нең хезмәтче малае Мәйсәрә белән бергә сәүдә эшләре белән юл тоткан.
Бусра шәһәренә кергәч Пәйгамбәр (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Бәхирә картның тора торган

www.darul-kutub.com

урыны янындагы бер агачның шәүләсендә ял итә. Бәхирә карт бу хәлне күреп: «Бу агач шәүләсендә пәйгамбәрдән башка беркемдә ял итмәс!», - дип икърар кылган.

Мәйсәрә исә өйлә белән икенде арасында һәм эсселек арткан саен аның өстендә ике фәрештә иңеп канатлары белән шәүлә биреп торалар иде диеп сөйләгән.

Шушы сәфәрдән кайткач, Рәсүлүллаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) хәзрәте Хадиҗә(разыял – лаһү ганһә) белән никахләшә.

Пәйгамбәр(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)гә бу вакытта 25 яшь, 2 ай һәм 10 көн туган була.

Утыз биш яшь тулгач Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Кәгъбәтүллаһ төзәтү - яңарту эшләрендә катнаша һәм мөбәрәк куллары белән Кара ташны махсус урынына урнаштыра.

40 яшь тулып бер көн узгач Рәсүлүллаһ (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Хира мәгарәсе эчендә булганда, аның янына, Аллаһы Тәгаләнең әмере белән, Җәбраиль фәрештә (галәйһис – сәлам) килә. Мөхәммәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең пәйгамбәрлеге Рамазан Шәриф аенда башлана. Бу көн – дүшәмбе көне булган. Шуннан соң, 3 ел буена Мөхәммәд (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) һәм аның әһле – бәйте кирам Мәккә кәферләренең дошманлыгы вә чолганышында үткәрәләр. 3 ел буена аралашу, туганлашу, алыш-бирешләр тукталган була. Бу гаять авыр чор тәмамланган заманда Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи

www.darul-kutub.com

вә сәлләм)гә 49 яшь иде. Шуннан соң 8 ай һәм 3 атна вакыт узгач, Пәйгамбәребез (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең абые, хәзрәте Әбу Талиб, вафат була, аннан соң 3 көн үтә дә хәзрәте Хадиҗә абыстай(разыял – лаһү ганһә)дә вафат була.

50 яшь тулып 3 ай узгач, Пәйгамбәребез (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) янына Нәсыйбиннән җеннәр килеп, Ислам динен кабул итәләр.

51 яшь тулып 9 ай үткәч, ул (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Зәмзәм суы белән Мәкаме Ибраһим арасында булган урыннан күккә күтәрелеп Кодыс Шәрифкә (Иерусалим) сәяхәт кыла.

Бу сәяхәт «әл-Исра'» дип атала.

Мәккә-и Мөкәррәмәдән күтәрелеп Рәсүле Мөхтәрәм(саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Җәбраиль(галәйһис – сәлам) фәрештәнең хөсне-нәсыйхәте белән киләчәктә яшәячәк Тыйбәһ (Таййибәһ) шәһәренә, шуннан Муса (галәйһис – сәлам)нең Аллаһы Тәгаләдән Тәурат бәхетенә ирешкән Сәйнә тавына, шуннан соң Гайсә (галәйһис – сәлам) туган Бәйт Ләхем шәһәренә төшеп һәр кайсысында икешәр рәкәгать тәхийййәт намазларын укуы мәгълүм.

Кодыс Шәрифтә Рәсүл Әкрәм (саллəл – лаһү галәйһи вә сәлләм) әл-Бурак исемле бер гаҗәеп хайван өстенә утырып күккә күтәрелә. Җиденче кат күккә күтәрелгәч, хәтта Җәбраиль(галәйһис – сәлам) җитә алмаган урынга җитеп, Аллаһы Тәбәрәкә вә Тәгалә хәзрәтләре белән сохбәт кыла. Шунда илаһи бүләкләргә ирешә, өммәтенә намаз

www.darulkutub.com

фарыз ителә. Сәяхәтнең бу өлеше «әл-Мигъраҗ» дип атала.

53 яшькә җиткәч Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) Мәккә-и Мөкәррәмәдән Мәдинә-и Мөнәввәрәгә һиҗрәт кыла.

Бу вакыйга Рабигъ әл - Әүвәл аеның 21–22 көннәрендә, дүшәмбе көнне була. Мәдинә-и Мөнәввәрәгә Нәбийе Мөхтәрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) дүшәмбе көнне килеп керә. Мәдинә-и Мөнәввәрәдә Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) 10 ел үткәрә һәм шунда ул (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) җан тәслим кыла.

ПӘЙГАМБӘР ГАЛӘЙҺИС-СӘЛАМНЕҢ МИЛЛӘТЕ ҺӘМ КИЛЕП ЧЫГЫШЫ

Хәзрәти Сәгъд ибне Әбү Вәккас разыйәл - лаһү ганһе әйтүенчә, Пәйгамбәр (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм) Мәдинәгә килеп җиткәч аның янына (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) Җүһәйнә кабиләсе кешеләре килә дә: «Син безнең яныбызга килеп урнаштың, безгә ышаныч күрсәттең, без сиңа иминлек булдырабыз, син дә безне иминлектә сакласаң иде!», - дип мөрәҗәгать итәләр.

Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм): «Нәрсә өчен шулай сорыйсыз?», — дип сорагач алар: «Безгә тынычлык, иминлек кирәк», - дип җавап бирделәр. Шул вакыт Раббуль-Гыйззә

www.darul-kutub.com

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

Инде сезгә үз арагыздан рәсүл килде. Сезнең гөнаһ кылуыгыз аңа авыр! Ул сезнең турыда бик кайгырта, иман китереп инанучыларга карата йомшак, күңелле, рәхимле! (әт-Тәүбәһ, 128) аятен иңдерә.

БУ АЯТЬНЕҢ ТӘФСИРЕ

Хәзрәти Катәдә бу аятьне аңлатканда болай дигән:

جَعَلَهُ اللّٰهُ مِنْ اَنْفُسِهِمْ

فَلاَ يَحْسُدُونَهُ عَلٰى مَا اَعْطَاهُ اللّٰهُ

مِنَ النُّبُوَّةِ وَ الْكَرَامَةِ

عَزِيزٌ عَلَيْهِ عَنِتَ مُؤْمِنِهُمْ

حَرِيصٌ عَلٰى ضَالِّهِمْ اَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ

«Аллаһы Тәгалә Мөхәммәд галәйһис-сәламне аларның яки гарәпләрнең үз арасыннан булдырды,

www.darul-kutub.com

Пәйгамбәр итеп җибәрде, шуңа күрә Аллаһы Тәгалә аңа биргән пәйгамбәрлеккә, могҗизаларга көнләшә күрмәгез! Ул (саллəл-лаһү галәйһи вә сәлләм) мөэминнәрнең хәл - әхвәлләре турында бик борчылып тора, Аллаһы Тәгалә кәферләрне дә туры юлга бастырмас микән дип әрнеп тора...»

Рәсүл Әкрам (саллəл-лаһүгаләйһи вә сәлләм) янына Җәбраил фәрештә галәйһис-сәлам бер фәрештә белән бергәләшеп киләләр һәм Аллаһы Тәгаләдән аңа сәлам тапшырган:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ :

جاءَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلامُ فَقالَ :

يا مُحَمَّدُ اِنَّ رَبَّكَ يُقْرِئُكَ السَّلامَ

وَ هَذا مَلَكُ الْجِبالِ قَدْ اَرْسَلَهُ

اللهُ اِلَيْكَ وَ اَمْرُهُ لا يَفْعَلُ شَيْئًا

اِلَّا بِأمْرِكَ

فَقالَ لَهُ مَلَكُ الْجِبالِ :

www.darul-kutub.com

اِنَّ اللّٰهَ اَمَرَنِي اَنْ لا افْعَلُ شَيْئًا

اِلَّا اَمْرِكَ

اِنْ شِئْتَ دَمْدَمْتُ عَلَيْهِمُ الْجِبالُ

وَ اِنْ شِئْتَ رَمَيْتُهُمْ بِالْحَصْباءِ

وَ اِنْ شِئْتَ خَصَفْتُ بِهِمُ الْاَرْضُ

قالَ : يا مَلَكَ الْجِبالِ

فَاِنِّي آنى بِهِمْ لَعَلَّهُ انْ يَخْرُجُ

مِنْهُمْ ذُرِّيَتُهُمْ يَقولوا لا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

فَقالَ مَلَكُ الْجِبالِ:

انْتَ كَما سَمَّاكَ رَبُّكَ رَؤُوفُ رَحيمٌ

www.darul-kutub.com

һәм «Йә, Мөхәммәд! Раббың сиңа сәлам тапшыра! Һәм дә бу фәрештәне сиңа иңдерә. Бу фәрештә тауларга хуҗа булучы фәрештә. Аллаһы Тәгалә хәзрәтләре аңа син (галәйһис-сәлам) нәрсә сорасаң да шуны үтәргә дип кушып җибәрде!» дигән.Шуннан тауларга хуҗа булучы фәрештә: «Йә, Мөхәммәд Аллаһы Тәгалә миңа нинди генә әмер итсәң дә шуны җиренә җиткерергә дип әмер итте. Әгәр син теләсәң, мин кәферләрнең өстенә тауларны атып бәрермен, теләсәң, аларны вак, чуерташ белән атып үтерермен, теләсәң, аларның астында җирне юк итәрмен!», — ди.Рәсүлуллаһ (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм): «Ий, тауларга хуҗа булучы фәрештә! Мин алар арасыннан «Лә иләһә илләл-лаһә» дип әйтүчеләр килеп чыкмасмы дип күзәтергә җибәрелгән Рәсүл буламын! Син аларга тимә!», - дигәч, фәрештә: «Чыннан да синең исемең йә, Мөхәммәд, Аллаһы Тәгалә үзеңне «рәүф, рәхим» (кызганучы, рәхимле) дип атаган исемеңә туры килә икән шул!», - дип хәйран калып әйтә.

Хәзрәти Ибне Габбас разыйәл-лаһү ганһүмә

وَقَدْ قالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُم:

لَيْسَ مِنَ الْعَرَبِ قَبيلَةٌ إلَّا وَ قَد وَلَدَت

النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

مُضَرِيُّها وَ رَبيعِيُّها وَ يمانِيُّها

رواه عبد بن حميد وابن أبي أسامة وابن المنذر

«Пәйгамбәребез галәйhис-сәлам туып, аның катнашы булмаган гарәп кабиләсе калмады. Аның Мозарга да, рабигыйләргә дә, йәмәниләргә дә катнашы булды», — дигән.

Яки Пәйгамбәр галәйhис-сәлам нәсел - нәсәбендә hәр гарәп кабиләсенең каны булды дигән сүз. Шуңа күрә Пәйгамбәр галәйhис-сәлам белән бөтен гарәп кабиләләре әүвәл дә (яки Ислам Шәригате чорына кадәр дә), соңыннан да (Ислам шәригате чорында да hәм ул (салләл-лаhү галәйhи вә сәлләм) вафат булгач та горурландылар hәм горурланалар.

Хәзрәти Гали Ибне Әбү Талиб кәррамәл-лаhү үәҗhәh:

عَنْ اَنَسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ :

قَرَأَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ

عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ

حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

www.darulkutub.com

فَقَالَ عَلِيُّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ :

يَا رَسُولَ اللهِ , مَا مَعْنَى أَنْفُسِكُمْ

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

اَنَا اَنْفَسُكُمْ نَسَبًا وَ صِهْرًا وَ حَسَبًا

لَيْسَ فِيَّ وَلَا فِي آبائِي مِنْ لَدُنْ آدَمَ سِفَاحٌ

كُلُّها نِكَاحٌ

«Йә, Рәсүлуллаһ! Бу аятьтәге «әңфүсикүм» дигән сүзнең төп мәгънәсе нәрсә аңлата соң?», — дип Рәсүл Әкрам саллəл-лаһү галәйһи вә сәлләм сорагач, ул (галәйһис-сәлам): «Мин сезнең арагызда иң нәфис чыгышлы, иң нәфис кияү булучы һәм иң нәфис, кадерле дәрәҗә иясе булам. Миндә үземдә дә, Адәм атабыздан башлап ата-бабаларымда да никахсыз нәселләнү булмады, элекке нәселем дә һәрвакыт никах аша гына үрчеде», — дип аять эчтәлеген аңлатып бирә.

www.darul-kutup.com

Рәсүл Әкрәм вә Нәбийе-Мөхтәрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк кыяфәте

Пәйгамбәр(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк йөзе бик матур, нур балкып тора торган була. Мөбәрәк тавышы һәм дә бик матур яңгырый торган тавыш булган.

Пәйгамбәр(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) шатланганын Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк маңгаена карап аңларга була иде.

Төнлә ул(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нәкъ көндез күргән шикелле күрә торган була.

Рәсүл Әкрәм(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк артында нәрсә булганны нәкъ алдында булганны күргән шикелле күрә торган була.

Ян - якка караганда Рәсүл Әгъзам (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) бөтен гәүдәсе белән борыла торган була.

Нәбийе-Мөхтәрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) күккә караганда җиргә күбрәк карап йөри торган була.

Мөбәрәк күзләре зур булган һәм аларда бераз кызгылт төсмер күрергә мөмкин булган.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең мөбәрәк күзләре кара төсле булган. Кичә саен Рәсүлебез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк күзләренә сөрмә сыза торган була.

Рәсүлебез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең

www.darulkutub.com

мөбәрәк маңгае ачык булган.
Күз карашлары нәзек кенә, бер берсеннән ерак булалар.
Мөбәрәк борыны бик күркәм булган.
Мөбәрәк башы зур булган.
Мөбәрәк авызы зур булган.
Мөбәрәк тешләре ап-ак һәм матур, бертигез булалар.
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) сүзен бик матур, күркәм иттереп,җиренә җиткереп сөйли торган була.
Мөбәрәк авызыннан чыккан гүзәл сүзләре белән ул (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) кешеләрнең игътибарын җәлеп итә торган була.
Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) сөйли торган сүзен кәлимә – кәлимә итеп, тәфсилләп, күңелгә җитә торган итеп сөйләгән. Кайбер вакыт сөйләгәннең әһәмиятен күрсәтеп, сүзләрен,сүз тезмәләрен 3 мәртәбә кабатлый торган була. Моның хикмәте шунда ки, риваятьләргә күрә җәннәт халкы оҗмахта шулай сөйләшерләр димәктә.
Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең мөбәрәк тавышы еракан ишетелә торган була.
Мөбәрәк елмаюы тирә - юньне яктырта торган була.
Елаганда, көлгәндә Рәсүлебез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) кычкырып еламаган, кычкырып көлмәгән. Әмма, Коръән аятьләрендә җәһәннәм

www.darul-kutub.com

газабы, тәмуг турында сүз булса, яки өммәтенең гөнаһлары хакында сүз булса, яки Аллаһы Тәгаләдән куркып уйланулардан ул (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк күз яшьләрен чыгарып елый торган була.

Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең мөбәрәк бармаклары, учлары зур булган, мөбәрәк куллары нык булган.

Мөбәрәк җәсәде, тәне йомшак булса да көчле булган.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) урта буйлы булган.

Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) янында озын кеше дә озын булып күренмәгән.

Утырып торганда Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк җилкәләре башка халык белән чагыштырганда киңрәк һәм зурырак булып күренгән.

Пәйгамбәри - Мөхтәрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нән һәрвакыт хуш, тәмле ис килеп торган.

Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) нең мөбәрәк чәчләре, сакалы дулкын сымак булган.

Вакыт-вакыт мөбәрәк чәчләре озынбулган, вакыт-вакыт ул (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) аларны кыскарткан.

Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) һич беркайчан да чәчләрен буямаган.

Җан тәслим кылганда аның (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк сакалы белән чәчләрендә арасында бары тик 20 агарган мөбәрәк бөртекләр

www.darul-kutub.com

була.
Мөбәрәк мыекларының буе мөбәрәк кашлары буеннан аерылмаган.
Янында һәрвакыт мисвак яки теш чистарткыч һәм тарак йөрткән.
Мөбәрәк куллары белән Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк сакал-чәчләрен үзе тарый торган була.
Җәяү йөргәндә Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) ян - якка карамыйча, туры гына, аяк очларына карап йөри торган була.
Аның (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) үткән урыннарын һавада калган хуш ис буенча аңлап булган.
Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) милләте буенча гарәп булган.
Пәйгамбәребез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк тән төсе алсуырак төстә, күркәм, чибәр, матур, аксыл, нурлы булган.
Шәригать хөкеме буенча Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)не кара төсле, кара дип әйтүче кеше кәфергә әйләнә, әл-гъайәзү бил-ләһи! Чын гарәпләр аксыл, арыш төсле булалар.
Аллаһы Тәгаләнең халиле, Ибраһим (галәйһис - сәлам) үзе дә ак төсле, әтисе,Тарух та ак төсле булалар.
Ибраһим (галәйһис - сәлам) нең үги атасы яки Азәр кара төсле булган.
Аллаһы Тәгаләнең рәхмәте белән Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк

җаны аның булачак сүрәтенә кертелгәч, булачак җан ияләре Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)не зиярат кылдылар һәм аны күрү белән мөшәррәф булдылар.

Шулай, аны күрүчеләрдән бәгъзе берләре аның мөбәрәк башын күрделәр.

Дөньялыкта, алар ул заманда бу хикмәтнең дәрәҗәсенә ирешкәнгә күрә, падишаһ булдылар яки булачаклар.

Маңгаен күргәннәр гадел түрә булдылар.

Мөбәрәк ике күзен күргәннәр Коръән хәфизләре булдылар.

Мөбәрәк ике яңагын күргәннәр гакыллы вә ихлас-яхшылык кылучы булдылар.

Мөбәрәк иреннәрен күргәннәр вәзир булдылар.

Мөбәрәк борынын күргәннәр табиб, хаким тотучы булдылар.

Мөбәрәк тешен күргәннәр күркәм йөзле булдылар.

Мөбәрәк телен күргәннәр падишаһларның илчеләре булдылар.

Мөбәрәк бугазын күргәннәре вәгазь кылу-чылар һәм мөәззин булдылар.

Мөбәрәк муенын күргәннәр сатучы булдылар.

Мөбәрәк сакалын күргәннәр газилар - бәһадирлар булдылар.

Мөбәрәк ике беләген күргәннәре укчы булдылар.

Мөбәрәк уң беләген күргәннәре кан алучы булдылар.

Мөбәрәк сул беләген күрүчеләр надан булдылар.

Мөбәрәк уң учын күргәннәре акча алмаштыручы булдылар.
Мөбәрәк сул учын күргәннәре үлчәүче булдылар.
Мөбәрәк ике кулын күргәннәре юмарт булдылар.
Мөбәрәк уң кул аркасын күргәннәре – ашчы булдылар.
Мөбәрәк сул кул аркасын күргәннәре саран булдылар.
Мөбәрәк уң кулының бармак башларын күргәннәре язучы булдылар.
Мөбәрәк уң кулының бармакларын күргәннәре тегүче булдылар.
Мөбәрәк сул кулының бармакларын күрүчеләр тимерче булдылар.
Мөбәрәк күкрәген күрүчеләр – галим мөҗтәһид булдылар.
Мөбәрәк аркасын күрүчеләр шәригать иясе булдылар.
Мөбәрәк кабыргаларын күрүчеләр – гази, корсагын күрүчеләр канәгать булучы, тәкъвә булдылар.
Мөбәрәк ике тезен күрүчеләр рәкүгъ вә сөҗүд кылучы булдылар.
Мөбәрәк ике аягын күрүчеләре аучы булдылар.
Мөбәрәк табан астын күрүчеләр күп йөрүче булдылар.
Мөбәрәк күләгәсен күрүчеләре җырчы булдылар.
Мөбәрәк һич бер җирен күрмәгәннәре – яһүди, нәсара һәм кяфер, мәҗүси булдылар.
Рәсүл Әкрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) мөбәрәк тәкәбберлек кылып, өсләренә

карамаганнары илаһлык дәгъва кылучы булдылар яки Фиргавен, Нәмруд, Гад, Сәмуд, Дәкыянус шикелле булдылар.

Рәсүл Әкрәм вә Нәбийе-Мөхтәрәм (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең Хилйә - и Шәрифе

Мәгълүм булганча, Шәригате - Гаррә яки Ислам дененең пакь кануны жанвараларны, җан ияләрен тасвирлауны, аларның рәсемләрен ясауын хәрам кылган.Әмма һәр мөселман бәндәсе, Кыямәт көненә түзмичә, дөньяда ук сөекле Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм) не үз күзләре белән күрәсе килә.Бу максатка ирешү өчен олы хәзрәтләребез Хилйә - и Шәрифкә мөназара кылу яки күз карашын салып Хилйә - и Шәриф дип атала торган махсус бер язмага карауны киңәш иткәннәр. Хилйә - и Шәриф дип Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең сыйфатларын тасвирлаучы шәмаиль шикелле язма атала. Бу язмада Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең мөбәрәк кыяфәте, күренеше. мөбәрәк холкы вә сыйфатлары тасвирланган. Ул язманы бик матур иттереп язганнар, бизәкләгәннәр. Шушы язмага олы хөрмәт белән күз салучы кеше нәкъ Пәйгамбәребез (салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең үзенә караган шикелле, нәкъ аны үзен, (галәйһис - сәлам)не дөньяда ук күргән шикелле булыр.

www.darul-kutub.com

بسم الله الرحمن الرحيم

أبو بكر رضي الله عنه

عمر رضي الله عنه

عن علي بن أبي طالب رضي الله عنه
كان إذا وصف النبي صلى الله عليه وسلم قال
لم يكن بالطويل الممغط ۞ ولا بالقصير المتردد ۞ كان ربعة
من القوم ۞ ولم يكن بالجعد القطط ۞ ولا بالسبط ۞ كان
جعدا رجلا ۞ ولم يكن بالمطهم ۞ ولا بالمكلثم ۞ وكان
في وجهه تدوير ۞ أبيض مشرب ۞ أدعج العينين ۞ أهدب
الأشفار ۞ جليل المشاش والكتد ۞ أجرد ذو مسربة ۞
شثن الكفين والقدمين ۞ إذا مشى تقلع كأنما
يمشي في صبب ۞ وإذا التفت التفت

عثمان رضي الله عنه

علي رضي الله عنه

وما أرسلناك إلا رحمة للعالمين

معا ۞ بين كتفيه خاتم النبوة ۞ وهو خاتم النبيين ۞ أجود الناس
صدرا ۞ وأصدقهم لهجة ۞ وألينهم عريكة ۞ وأكرمهم عشرة
من رآه بديهة هابه ۞ ومن خالطه معرفة أحبه ۞ يقول ناعته لم أر قبله
ولا بعده مثله صلى الله عليه وسلم ۞ اللهم صل وسلم وبارك على نبي
الرحمة وشفيع الأمة محمد وآله وأصحابه أجمعين الطاهرين ۞ سوده محمد فؤاد

Алдагы биттә мәшһүр Хилйә - и Шәриф сүрәтен урнаштырдык. Бу Хилйә - и Шәрифнең эчтәлеге киләсе була: " Хәзрәте Гали ибне Әбу Талиб разыял - лаһү ганһе Рәсүлүллаһ (саллэл-лаһү галәйһи вә сәлләм)не тасвирлап болай диде:«Ул озын да, тәбәнәк тә түгел иде, урта буйлы иде. Чәчләре бөдрә дә, туры да булмаенча, дулкынланып торучан иде. Йөзе итләч тә, зур яңаклы да булмаенча, түгәрәк иде. Йөзе ак булып, яңаклары алсу, күзләре кара, кашлары исә озын иде. Җилкәләре киң булып, эре сөякле, тәнендә төкләр юк иде. Кул чуклары һәм табаны да зур иде. Барган чагында, аягын җирдән таудан төшкән кебек күтәрә иде, борылганда исә бөтен гәүдәсе белән борыла иде. Калак сөякләре арасында Пәйгамбәрлек мөһере булып, Пәйгамбәрләрнең иң соңгысы, кешеләрнең иң юмарты һәм кыюы иде. Кешеләрдән иң туры сөйләүчеләрдән булып, иң ышанычлысы һәм иң йомшагы иде. Аны күргән кешедә көтмәгәндә хөрмәт хисе уяна иде, белмәгәннәр ярату хисе кичерәләр иде, аны тасвирлаучы исә : «Мин аңа охшаганны аңа хәтле дә, аннан соң да күрмәдем», -дип әйтер. Йә, Аллаһым! Мәрхәмәт пәйгамбәре вә өммәтнең шәфәгатьчесе Мөхәммәд (галәйһис - сәлам)гә, аның әһеленә, сахәбәләренә салават, сәлам, бәрәкәт булсын!

Янә, хәзрәти Гали кәррамәл-лаһү үәҗһәһ риваятендә бер хәдис-шәриф очрый. Пәйгамбәр (галәйһис-сәлам), аның ишетүенчә, болай дигән була:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ ابي طالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ:

انَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قالَ :

خَرَجْتُ مِنْ نِكاحٍ وَلَمْ اَخْرُجْ مِنْ سِفاحٍ

مِنْ لَدُنْ آدَمَ اِلَى اَنْ وَلَدَني ابي وَ اُمّي

لَمْ يُصِبْني مِنْ سِفاحِ الْجاهِلِيَّةِ شَيْءٌ

«Мин никахтән дөньяга чыктым, һич никахсез хәлдән тумадым.
Адәм атабыздан башлап атам – анам үземне тудырганчы җәһеллек чорының фәхешеннән үземә һич бер нәрсә дә кагылмады»

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قالَ:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

لَمْ يَلْتَقِ ابَوايَّ قَطّ عَلَى سِفاحٍ ,

www.darul-kutub.com

لَمْ يَزَلِ اللهُ يَنقُلُني مِنَ الْاَصْلابِ الطَّيِّبَةِ

اِلَى الْارْحامِ الطَّاهِرَةِ مُصَفًّى مُهَذَّبًا ,

لا تَتَشَعَّبُ شُعْبَتانُ اِلَّا كُنْتُ في خَيْرِهِما

Икенче бер хәдис - шәрифтә болай диелгән:
«Минем әтием - әнием һич азгынлык нигезендә очрашканнары булмады.
Аллаһы Тәгалә мине пакьләп, сыйфатлап хуш ата умырткасыннан пакизә карынга күчереп дөньяга китерде.
Һәрвакыт бер ботак (бер нәсел, ыру) икегә аерылганда мин аларның хәерлесендә кала торган идем».
Рәсүлебез(салләл – лаһү галәйһи вә сәлләм)нең бу хатирәсен хәзрәти Ибне Габбас (разыйәл-лаһү ганһүмә) тапшыра.
Шуннан, Рәсүлебез Мөхәммәд (галәйһис-сәлам):

إنَّ اللهَ اصْطَفَى كِنانَةَ مِنْ وَلَدِ إسْماعيلَ،

وَ اصْطَفَى قُرَيْشًا مِنْ كِنانَة،

وَ اصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ بَني هاشِمٍ،

وَ اصْطَفَاني مِنْ بَني هاشِمٍ

«Хакыйкать ки, Аллаһы Тәгалә Ибраһим угылларыннан Исмәгыйльне якын күреп, яратып сайлады, Исмәгыйльнең нәселеннән Бәнү Кинәнәһне, Бәнү Кинәнәһ арасыннан Аллаһы Тәгалә корәйешләрне якын күрде, корәйешләрдән исә Бәнү Һәшимне сайлады, мине исә Ул Бәнү Һәшим арасыннан сайлап алды», — ди. Бу хәдис шәрифнең тапшыручысы Вәсиләһ Ибнел-Әскагъ «сайлады», «сайлап куйды» дигән сүздә «Аллаһы Тәгаләнең махсус теләгән, әмерен үтәр өчен билгеләнгән» дигән мәгънәне бирә дип күргән.

Хәзрәти Ибне Габбас (разыйәл-лаһү ганһүмә) болай дигән:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قالَ:

اِنَّ قُرَيْشًا كانَتْ نورًا بَيْنَ يَدَيَّ اللهِ تَعالَى

قَبْلَ اَنْ يَخْلُقَ الْخَلْقَ بِأَلْفَيِّ عامٍ,

يُسَبِّحُ ذَلِكَ النُّورُ

وَ تُسَبِّحُ الْمَلائِكَةُ بِتَسْبيحِهِ

www.darul-kutub.com

فَلَمَّا خَلَقَ اللهُ آدمَ عَلَيْهِ السَّلامُ

أَلْقَى ذَلِكَ النُّورُ فِي صُلْبِهِ

Рәсүл Әгъзам (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм) аңлатуы буенча Аллаһы Тәгалә бөтен мәхлукларны ратканчы ике мең ел алдан киләчәк корәеш кабиләсен Үзенең алдында бер якты нур кыяфәтендә яраткан була.Бу нур һәрвакыт тәсбих әйтүдә була, аңа карап фәрештәләр дә шул тәсбихне әйтүгә керешәләр. Инде Аллаһы Тәгалә Адәм (галәйһис-сәлам)не яраткач, шул нурны аның эченә, аның сырт сөягенә тутыра.

Кем ул корәеш? Корәеш кабиләсе - гарәп кабиләләренең берсе. Аларның бу исем ияләре булуына сәбәпче булган кеше - Пәйгамбәребез (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) бабаларының берсе Кусай була. Ул, Мәккәгә килеп кергәч, күптөрле күркәм эшләр эшли һәм аңа Әл-Курши дип атама бирәләр. Шул заманнан бирле бу кабиләне «Корәеш кабиләсе» дип атап йөрткәннәр. Пәйгамбәребез (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм):

عَنْ مُعَاوِيَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

www.darulkutub.com

اَلنَّاسُ تَبَعٌ لِقُرَيْشٍ فِي هَذَا الْاَمْرِ

خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الْاِسْلاَمِ اِذَا فَقِهُوا

وَ اللهِ لَوْ لاَ اَنْ تَبْطَرَ قُرَيْشٌ

لَاَخْبَرْتُهَا بِمَا لِخِيَارِهَا عِنْدَ اللهِ

«Кешеләр һәрнәрсәдә корәйшиләр белән бергә булырлар. Аларның җаһилият, наданлык заманасындагы асыллары гыйлемгә ирешсәләр (фикыһ белсәләр), Ислам заманасында да асыл булырлар...» - дигән. (Могавия ишеткән хәдис-шәриф).

Умм Һәни бинт Әбү Талиб (разыял - лаһү ганһә) риваять кыла:

عَنْ اُمِّ هَانِئٍ بِنْتِ اَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ:

فَضَّلَ اللهُ قُرَيْشًا بِسَبْعِ خِصَالٍ لَمْ يُعْطِيهَا

www.darul-kutub.com

اَحَدًا قَبْلَهُمْ وَ لاَ يُعْطِيهَا بَعْدَهُمْ

اَلنُّبُوَّةُ فِيهِمْ وَ الْخِلاَفَةُ فِيهِمْ

وَالْحِجَابَةُ فِيهِمْ وَ السِّقَايَةُ فِيهِمْ

وَ عَبَدُوا اللهَ عَشْرَ سِنِينَ لَمْ يَعْبُدْهُ اَحَدٌ غَيْرُهُمْ،

وَ نُصِرُوا عَلَى الْفِيلِ، وَنَزَلَتْ فِيهِمْ

سُورَةٌ مِنَ الْقُرْآنِ لَمْ يُذْكَرْ فِيهَا اَحَدٌ غَيْرُهُمْ،

لِإِيلاَفِ قُرَيْشٍ

«Пәйгамбәр (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) болай дип әйтте: «Аллаһы Тәгалә корәйшиләрне 7 төрле нәрсә белән хөрмәтләде: «Мин үзем корәйшиләрдән, пәйгамбәрлек корәйшиләргә бирелде, хәлифәләр дә алардан булыр, хаҗилар турысында кайгырту, аларны су белән сыйлау хөрмәте дә аларга булды, Аллаһы Тәгалә аларга фил өстеннән җиңү бирде, башкалар Аллаһы

www.darul-kutub.com

Тәгаләгә гыйбадәт кылмаган заманда алар гына Аллаһы Тәгаләгә гыйбадәт кылдылар, Аллаһы Тәгалә алар турысында Коръәндә сүрә иңдерде».

Әнәс (разыял - лаһү ганһе) риваять кылган хәдис-шәрифтә болай диелә: «Без ансарлар арасыннан булучы берәүнең өендә булганда, Пәйгамбәр (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) килеп керде. Ул ишекнең ян - якларын тотып алып:

عَنْ اَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ:

كنا في بيت رجل من الأنصار فجاء

رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

حتى وقف فأخذ بعضادتي الباب

فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

"اَلْاَئِمَّةُ مِنْ قُرَيْشٍ، وَلَهُمْ عَلَيْكُمْ حَقٌّ، :

وَلَكُمْ مِثْلَ ذَلِكَ مَا اِنِ اسْتَحْكَمُوا عَدَلُوا وَ

www.darul-kutub.com

إِنِ اسْتَرْحَمُوا رَحِمُوا وَ إِذَا عَاهَدُوا وَفَوْا

فَمَنْ لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْهُمْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللهِ

وَ الْمَلاَئِكَةِ وَ النَّاسِ اَجْمَعِينَ

«Имамнар (җитәкчеләр) корәйшиләрдән булырлар. Аларның сезгә карата хаклары булыр. Сезнең дә аларга карата хакларыгыз булыр, тик хакларыгыз шул чакта хак булыр, әгәр алар хөкем чыгарганда гаделлек белән хөкем чыгарсалар, рәхимлек сораганда рәхимле булсалар, ант биргәндә сүзләреңдә торсалар. Инде шулай эшләмәсәләр, аларга Аллаһы Тәгаләнең дә, фәрештәләрнең дә, бар кешеләрнең дә ләгънәте булыр»

عَنْ اَبِي جَعْفَرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لاَ تَقَدَّمُوا قُرَيْشًا فَتُضِلُّوا وَ لاَ تَاَخَّرُوا عَنْهَا فَتُضِلُّوا

خِيَارُ قُرَيْشٍ خِيَارُ النَّاسِ

www.darulkutup.com

شِرَارُ قُرَيْشٍ شِرَارُ النَّاسِ

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَوْ لاَ اَنْ تَبْطَرَ قُرَيْشٌ

لَاَخْبَرْتُهَا بِمَا لَهَا عِنْدَ اللهِ

«Корәешләрне узарга тырышмагыз - адашырсыз! Алардан артта калырга да тырышмагыз - саташырсыз! Корәйшиләрнең асыллары - адәм балаларының асыллары булыр, иң әшәкеләре исә - кешеләр арасында иң әшәке булырлар...» (Әбү Җәгъфәр (разыял - лаһү ганһе) тапшырган)

Пәйгамбәребез (галәйһис-сәлам) корәйшиләр өчен дога кылган:

عَنْ عُبَيْدِ بْنِ عُمَيْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ :

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اَللَّهُمَّ كَمَا اَذَقْتَ اَوَّلَهُمْ عَذَابًا فَاَذِقْ آخِرَهُمْ نَوَالاً

«Йә, Аллаһым! Әүвәлгеләренә газап тәмен татыткан кебек, ахыргыларына хәерле нәтиҗәләр

www.darul-kutub.com

тәмен татыт!» (Гобәйд ибне Гомәир(разыял - лаһү ганһе) тапшырган). Бу хәдисләрдән күренгәнчә, корәйшиләр Аллаһы Тәгалә тарафыннан олы нигъмәтләргә ия булалар. Аллаһы Тәгаләнең йорты, Кәгъбәтүллаһ шушы Мәккә шәһәрендә булу сәбәпле, калган гарәп кабиләләре корәйшиләрне «Аллаһ йортының әһелләре» дип йөртә башладылар. Кабиләләр Кәгъбәтуллаһка, Мәккәгә килеп, анда яшәп, ашап - эчеп, Мәккә халкының көнлек ризыгын мөмкин кадәр җиңеллек белән кәсеп итүләренә дә сәбәп булалар. Шуңа күрә, Аллаһы Тәгалә корәйшиләргә Үзенең барлыгын-берлеген танып, йортын пакьләп гамәл - гыйбадәт кылырга әмер итә. Мөхәммәд әл-Мостафа (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм):

عَنْ اَبِي هُرَيْرَةٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ:

اَلْمُلْكُ فِي قُرَيْشٍ، وَ الْقَضَاءُ فِي الْاَنْصَارِ،

وَ الْاَذَانُ فِي الْحَبَشَةِ

«Падишаһлык - корәешләргә, казыйлык - әнсарларга, мөәзинлек - хәбәшиләргә», - дип әйтеп калдырган. Әйткәннең мәгънәсе: киләсе буыннар шунысын

да белсен: мөселман өммәтенең җитәкчеләре корәйшиләрдән булырлар. Корәйшиләр Мөхәммәд (галәйһис-сәлам)нең пәйгамбәрлеген ничә еллардан соң гына таныдылар.

ГАРӘП КАВЫМЫ ХАКЫНДА ХӘДИС-ШӘРИФЛӘР

Гарәпләр хакында Рәсүлебез (салләл - лаһү галәйһи вә сәлләм) күп хәдисләрендә сөйләп китә. Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм)нең шулай эшләүе бер дә гаҗәп нәрсә түгел. Үзе гарәп булып, үз халкын сөйгән, ватанпәрвәр булган. Бу хәдис - шәрифләр чын, асыл гарәпләр нинди, алар нинди булырга тиеш икәнлекне ачыклыйлар.

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قالَ:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ :

أَحِبُّوا الْعَرَبَ لِثَلاثٍ:

لِأَنّي عَرَبِيٌّ ، وَ الْقُرْءان عَرَبِيٌّ ،

وَ كَلامُ أَهْلِ الْجَنَّةِ عَرَبِيٌّ

www.darul-kutub.com

* Гарәпләрне өч нәрсә өчен яратыгыз:
— минем үземнең гарәп булуыма,
— Коръәннең гарәпчә булганына,
— җәннәт халкының җәннәттә телләре гарәпчә булганга күрә.

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قالَ:

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ :

حُبُّ قُرَيْشٍ إِيمانٌ وَبُغْضُهُمْ كُفْرٌ،

وَ حُبُّ الْعَرَبِ إيمانٌ وَبُغْضُهُمْ كُفْرٌ،

فَمَنْ أَحَبَّ الْعَرَب فَقَدْ أَحَبَّــنِي،

وَ مَنْ أَبْغَض الْعَرَب فَقَدْ أَبْغَضَنِي

* Корәйшиләрне ярату — иманнандыр, аларны күрә алмау исә — көферлектер, кем дә кем гарәпләрне яратса — үземне яраткан булыр, кем дә исә гарәпләрне күрә алмаса — үземне күрә алмаган булыр.

www.darul-kutub.com

عَنْ جابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قالَ:

إذا ذلَّتِ الْعَرَبُ ذَلَّ الْإسْلامُ

* Гарәпләр түбәнсетелсә — Ислам дине дә түбәнсетелгән булыр.

عَنْ طَلْحَة بن مالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

أنْ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

مِنِ اقْتِرابِ السَّاعَةِ هَلاكُ الْعَرَبِ

* Кыямәт җитүгә дәлилләрнең берсе — гарәпләрнең һәлак булуы.

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

اَلسَّبَّاقُ اَرْبَعَةٌ: اَنَا سَابِقُ الْعَرَبِ

www.qaruh-kutub.com

وَبِلَالٌ سَابِقُ الْحَبَشَةِ

وَسَلْمَانُ سَابِقُ فَارِسٍ

وَصُهَيْبٌ سَابِقُ الرُّومِ

* Җәннәткә иң алда керүчеләр дүртәү булыр:
— гарәпләрдән иң беренче буларак мин керермен, фарсылардан — Сәлман, хәбәшиләрдән — Билал, румнардан исә — Соһәйб.

Бу хәдисләрне хәзрәти Ибне Хәҗәр әл-һәйсәми үзенең гарәпләргә багышланган китабында китерә. Әлбәттә, без һәркайсыбыз Пәйгамбәребез (салләллаһү галәйһи вә сәлләм)не дә, Коръәннең телен дә, җәннәттә, Аллаһ насыйп итсә, сөйләшәчәк телебезне дә яратабыз да, хөрмәтлибез дә. Гарәп кавымы турында сүз барганда исә Аллаһы Раббыбызның әл-Хүҗүрат сүрәсенең 13 аятен истә тотарга тиешбез:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ
وَجَعَلْنَٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ
عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ١٣

www.darulkutub.com

«Ий, кешеләр! Без сезне ир белән хатын буларак яраттык. Бер - берегезне белеп таныр өчен сезне халыклар һәм кабиләләрдән булдырдык. Арагыздан Аллаһ каршысында иң хөрмәтлегез — иң тәкъва булучыгыз! Хакыйкатьтә, Аллаһ — белүче, хәбәрдар!»

Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм), Аллаһы Тәгаләнең әмере белән, башка милләт кешесе булсада иң күркәм холык иясе булыр иде. Әмма Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм) Аллаһы Тәгаләнең әмере белән гарәп, корәйши, һәшими булган. Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм)не хак, чын сөю белән сөергә, яратырга тиешбез. Аны ярату - Аллаһы Тәгаләне ярату белән бер. Аллаһы Тәгаләне ярату һәм Аның хәбибе Мөхәммәд (галәйһис - сәлам) не чын, ихлас күңел белән ярату - җәннәт әһеле булырга сәбәптер, ин шәә Аллаһ.

Шуның белән Пәйгамбәребез (салләл-лаһү галәйһи вә сәлләм)нең милләте, нәселе, нәсәбе,исемләре турында сүзебезне тәмамлыйбыз.Аллаһы Раббыбыз без, мөскен, фәкыйрь бәндәсеннән бу эшебезне кабул итсә иде, китапны укучыларыбызга бу әсәрдән файдалар күреп башкаларга җиткерергә насыйп булса иде дип дога кылып калабыз. Амин, амин, амин, йә Раббәл - Галәмин!

www.darul-kutub.com